

Aranykor
Tudósító Iroda
BUDAPEST
Postafiók 151
Tudósító Iroda
BUDAPEST
Postafiók 151

UDKELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Mar. ton Ernő. Administrator delegat si grant responsabil-Felelős igazgató: Schwartz Eszter. Proprietar-Tulajdonos: Fraternalitas S.A.R.de Editură. Registrul publicatijunilor periodice No. 43. Dos. 534-1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Kedd, február 14.
1939—5699. Sebat 25.
XXII. évfolyam, 36. szám.

VILAG TUKRÁ

Öfelsége Károly király a rádióon keresztül szózatot intézett Amerikához

Öfelsége beszéde után rövid román műsori közvetített a bucarestii rádió. Négyszáz állomás közvetítette a bucarestii leadást

Bucuresti, február 13. Tegnap este 8 óra 30 perckor a bucaresti rádió „Román órá” tartott Amerika részére. Az előadást a newyorki vilákiállítás romániai rendezőségének főkörmánybizottsága rendezte a newyorki rádióleadó igazgatóságának támogatásával és Titeanu Eugen sajtó- és propagandaügyi miniszter irányítása mellett. A rádióelőadás során II. Károly király Öfelségének a következő szózatát közvetítették:

Öfelsége beszéde

Románia a maga részéről a legnagyobb lelkesedéssel válaszolt az Északamerikai Egyesült Államoknak arra a meghívására, hogy vegyen részt a newyorki vilákiállításon. Romániát erre az elhatározásra annak a mély csodálatnak az érzése ösztönözte, amelyet eziránt a nagy nemzetközi megnyilatkozás iránt táplál, mert a nemzetközi vilákiállítás a maga részéről is elő fogja segíteni a különböző nemzetek között a kibékülést. Románia a maga részéről szilárd elhatározással törekszik a jóviszony, az egymást megértés és az emberek közötti béke megszilárdítására és mindig kész minden olyan megnyilatkozásban résztvenni, amely az ilyen természetű emberi erőnyeket elő tudja segíteni.

Románia újjászületése

A nemzetek szokásainak és az emberi alkotókészség termékeinek megismerése a kölcsönös tisztelet és előzékenység érzését válthatja ki országunk iránt is. Ennek az eszmének kidomborítása érdekében határozta el országom is, hogy résztvesz ezen a nagyszabású világmegnyilvánuláson. Büszke vagyok arra, hogy Románia újjászületésének ott újabb bizonyítékait adhatom. Annak az újjászületésnek, amelyet annyi merészséggel és határozottsággal hajtottak végre jószándékú emberek és amely már a legszebb gyümölcsöket kezdi teremni. Eppen ezért indokolt büszkeséggel veszünk részt a nemzetközi kiállításon.

„A fejlődés érdekében”

Romániának Newyorkban felállítandó kiállítási csarnoka be fogja mutatni céltudatosan folytatott törekvéseinket az ország általános társadalmi fejlődése érdekében, de be fogja bizonyítani azt is, hogy Románia felsorakozott a civilizált államok közé és hogy sikerült a nemzet függetlensége érdekében kifejtett évszázados harcok során a maga részére különleges nemzeti műveltséget teremtenie, amelyre joggal büszke lehet.

Ennek a multnak az alapján és a fejlődésre való törekvés bemutatására az egész világ részéről megnyilvánuló haladás és fejlődés megismerése céljából veszünk részt a kiállításon. Az a tény, hogy ezt a kiállítást az Északamerikai Egyesült Államokban tartják meg kiváló alkalom a magam részéről és országom számára is, hogy megújítsuk azokat a baráti érzéseket, amelyek minket a többi nemzetekhez fűznek. Soha nem fogjuk elfelejteni, hogy az amerikai állampolgárok között igen sokan vannak román eredetűek és az alkotja azt a köteleket, amely bennünket a vilákiállítá-

tás gondolatával összekapcsol és arra készítet, hogy azon résztvegyünk.

„Románia pavillonja a tisztelet és figyelmesség jele lesz”

Románia pavillonja a tisztelet és figyelmesség jele lesz az Északamerikai Egyesült Államok felé. Egyidejűleg pedig ékesen szóló tanuságtétel az Amerikai Egyesült Államokat és Romániát összekötő barátsági kapcsolatok mellett.

A legnagyobb meglepéssel és örömmel jelentem be az ország részvételét a vilákiállításon és lelkesen kívánom, hogy annak népeket összekötő gondolata teljes mértékben megvalósulhasson.

A rádió román műsora

A királyi szózat után a rádió zenekara az amerikai himnuszot játszotta, amely után rövid román műsor következett. Ennek keretében előadásra került a nagy román zeneszerzőnek: Gheorghe Enescu-nak „Román hősköltemény” című rapszódija, néhány román népdal és más zenemű. A műsor összeállításában közreműködtek Valentina Cretzoiu, Uvantia Costinescu, Marc

Tanase, Gh. Folescu, a rádió szalózenekara Theodor Rogalski vezetése alatt és a Dinicu zenekar.

A nagy siker Amerikában

A közvetítés a legteljesebb sikerrel történt: négyszáz rádióállomás közvetítette Öfelsége rádiószózatát és a műsört. Az északa folyamán Amerikából érkezett kábeltáviratok megerősítik az adás nagy sikerének híret és már kommentálják is a királyi szózatot. Rokonszenvének ad kifejezést Amerika népe és barátilag fogadja a királyi szavakat. Elégtétellel tölti el őket az, hogy a román népet és királyt is hasonló békés és építőgondolatok fűtik. Az a tény, hogy Öfelsége spontán és nagyon meleg hangon nyilatkozott beszéde keretében az Északamerikai Egyesült Államok hívására, azt a meggyőződést kelti, hogy Románia valóban egyike a civilizáció és a haladás élen járó országoknak. A vilákiállítás vezető köreinek az a meggyőződése, hogy Öfelsége legmagasabb vezetése alatt ugyan olyan hangos és fényes sikereket fog elérni, mint amelyeket két évvel ezelőtt a párizsi vilákiállítás alkalmával.

Párizs kedden, London szerdán ismeri el Franco kormányát

Az ir kormány már elismerte, a svájci kormány a hét folyamán ismeri el a nemzeti spanyol kormányt

London, február 13. (Rador.) Az angol lapok pártállásra való tekintet nélkül jelzik, hogy Franciaország és Nagy-Britannia el fogják ismerni a Franco kormányt. A London és Párizs közti közös megegyezést egyszerre jelentenék be a két fővárosban, mégpedig rövid időn belül.

A Daily Mail szerint lehetséges, hogy Franciaország már holnap, Anglia pedig szerdán határoz a Franco-kormány elismeréséről, amely Spanyolország területének háromnegyedrészét uralja. A két kormány ezen lépésével reális politikát követ.

A spanyol kérdéssel foglalkozva a La République című lap a következőket írja: „Franciaország értesült a minorcai rajtaütésről és helyeselte azt. Párhuzamosan fog eljárni Angliával a nagykövet kérdésben. Angliával teljes egyetértésben fog tárgyalni a háboru befejezése érdekében, ha ez lehetségesnek bizonyul. Ami jövőbeni spanyolországi rezsimit illeti, Franciaország nem kíván ebbe beavatkozni. Mindenki ur a saját házában. De kész teljes támogatást nyújtani Spanyolországnak nemcsak Angliával, hanem mindazokkal együtt, akik a jóhiszemű együttműködés útját keresik. Nekünk nincs semmi kéri valónk Spanyolországtól és a spanyoloknak sem tőlünk. Barátságunknak természetes-

nek kellene lennie, mert érdekeink közösek Marokkóban és párhuzamosak a Földközi tengeren.”

Franco elismerése

Az Havas jelenti: Franco tábornok kormányát beavatottak közlése szerint Párizs kedden és London a szerdai rendes minisztertanács ülése után fogja elismerni. Az elismerés minden ellenszolgáltatás nélkül fog megtörténni.

Berni jelentés szerint, Motta, a svájci szövetségtanács elnöke tegnap kijelentette, hogy Franco tábornok kormányát Svájc de jure már e héten elismeri. A DNB is úgy tudja, hogy politikai körök véleménye szerint a nemzeti spanyol kormánynak Svájc részéről való elismerése már csak napok kérdése.

A DNB jelenti Dublinból, hogy az ir kormány elismerte a Franco-kormányt.

Miaya előléptetése és a francia vízum

Valencia, február 13. (Reuter.) A Negrin kormány Miaya tábornokot altábornaggyá nevezte ki. Altábornagyi rangot kapott Roja tábornok is. Miaya vezérkari főnöke.

(Folytatása a 8. oldalon)

Amikor királyt vár egy demokrácia...

György király és Erzsébet angol királyné északamerikai körutjuk során, koránnyáron Roosevelt elnököt és feleségét is meglátogatják. Soha eddig koronás fő nem volt még a Fehér Ház vendége. Így érthető, ha a washingtoni protokollfőnökek és vezérkarának igen bonyolultnak látszó problémákat kell megoldani az elkövetkező hetekben.

Ezek a legégetőbb etikett-kérdések: Nagy-Britannia királya jön-e látogatóba vagy pedig Kanada királya?

Az angol királyi pár utazásának főcélja ugyanis Kanada. György és Erzsébet ott, mint Kanada királya és királynéja szállnak partra. Ebben a minőségükben fogják őket mindenütt üdvözölni és udvartartásuk is ennek megfelelő lesz. Most tehát az Egyesült Államok londoni nagyköveteinek, Joseph Kennedynak tisztázni kell, hogy vajon „Kanada királya” kívánja-e, hogy Washingtonban fogadják, vagy pedig a határátlépésnél György és Erzsébet kanadai királyi méltóságukat ismét felcserélik Nagy-Britannia uralkodói rangjával?

Mi lesz Mrs. Roosevelt helyzete az udvari ceremóniák során?

Ez a második kérdés. Egyébként a Fehér Háznak eddig nem is volt soha udvari etikettje és azt az angol kívánságok szerint, de az amerikai demokrácia elveinek tiszteletben tartásával kidolgozni nem is olyan irigylésre méltó feladat George T. Summerlin, protokollfőnök számára. Egyelőre még mindig nem tudták eldönteni, hogy Mrs. Roosevelt udvari bókka köszöntése az angol királynét, vagy sem. Akik az elnököt ismerik, valószínűnek tartják, hogy a maga részéről egyszerűen barátságosan kezeli ráz majd Erzsébet királynéval és a protokollt hagyja protokollnak.

Hogyan dolgozzák ki a látogatás pontos programját?

Ez maga is nagyrésben etikett-kérdés. A királyi pár három napot tölt Washingtonban, mint az elnök vendégei. Tiszteletükre Roosevelt egy díszfogadást rendez, amelyre Amerika „elit” társasága lesz hivatalos.

A harmadik estén az angolok az amerikai parlamentnek, a szenátusnak és a képviselőháznak vendégei lesznek. Annyi már szintén biztos, hogy a látogatás egyik napját Roosevelt és a király egy csatahajó fedélzetén fogják tölteni. Az USA hatalmas flottaparádét tervez.

Washingtonból a király és a királyné Newyorkba utazik. Itt a fő műsorpont a vilákiállítás megtekintése lesz.

Dehát minden kérdés eltörpül amellett, hogy „hol aludjanak a magas vendégek”? Mrs. Roosevelt ugyan azt reméli, amint azt két hét előtt a sajtófogadáson közölte is, hogy „majd csak talál elég helyet”, de a remény hiunak látszik, ha meggondoljuk, mennyire nincs a Fehér Ház kísérettel érkező, előkelő vendégek éjszakai szállására berendezkedve. Az elnöknek az angol királynak az ugynevezett „rózsaszínű hálószobát” szánja; a királynénak pedig a „kék szalont”, amely valaha a híres Lincoln elnök dolgozószobája volt. Azonban mindenki emlékszik rá Washingtonban, hogy milyen zavartkeltő feladat volt már, amikor Kanada kormányzóját és feleségét és Lady Tweedsmuir-t látták Roosevelték vendégül. A házaspár kíséretében tíz személy volt. Hadsegédek, titkárok, társalkodók, szobalányok és inasok. A legnagyobb nehézséggel sikerült csak a Fehér Ház szűk és sok szempontból régimódi szobáiban egy hadsegéd, egy titkár és egy komorna szá-

BRUAR 12.
et okoz, ame-
nak egyetlen
CA-tól
zezebb és a leg-
tt az élők sorá-
fáklját és pótol-
XI. Piusban.
nt XI. Pius pápa
senki előtt nem
en méltósággal
aját és törhetet-
éyesen védte a
pápa óta egyet-
niséget sem tud
mert XI. Pius
ba kellene vésmi,
ékéért élt.
eleménye, hogy
s esett el. A bé-
keresztényi oda-
hitlerizmust és
ellen.
y XI. Pius pápa-
geg, akiért mély
De nemcsak a
ke és Franciaor-
sajtó XI. Piusról
Rador). A palesz-
adózik XI. Pius
zsidókkal szem-
odalom
rdulója
japán birodalom
állásának 2599-ik
mélyesen elnökölt
hely szombat reg-
három óltár előtt
ainak, a császári
személyzetnek a
omból több políti-
részesítettek.
amortizációs
aöke
Királyi dekrétum-
ortizációs pénztár
volt pénzügy-
pénztár igazgató-
tek: Constantin
ian, G. Alexeanu
nakönyvek
ulasztásáért
A nemzetvédelmi
vényt készített,
ti az „E modell”
látározásának
értelmében am-
nyvecske láttamo-
erdekeiket kötele-
ve visszamenőleg
1939. március 1-ig
Belényesujlakon.
harmegyei Belé-
p este borzalmas
Ioan gazda ittás
ája előtt belekö-
e Nicolae földmü-
amar tettlegesség-
sturz Ioan fejtsét
ssal széthasította
ettének elkövetése
de a csendőrök
latt a nagyváradi
Gondolat és Irás.
s: Versek (Az is-
mási: Szűzmáriás
e). Hauff: Mesék
1. leí, fve 26 leí.
lap, 13 leí, stb.
g az olcsó vásár
kérjen olcsó jegy-

LUJ NYOMASA.
RIMAT

Weizmann megformulázta Londonban a zsidó követeléseket

Zsidó véderőt és szabadabb bevándorlást követelt Weizmann. Macdonald gyarmatügyi miniszter megtette megjegyzéseit az arab és zsidó követelésekre

Palesztinában és Angliában istentiszteletet tartanak a konferencia sikeréért

mára helyet szorítani. A kíséret többi tagjainak el kellett ismét távoznok. A kanadai követség épületében ütöttek aztán tanácsot.

Ha már így járt Mrs. Roosevelt Kanada kormányzójával, mi lesz „Kanada királyával”? A Fehér Ház bizony semmivel sem lett nagyobb Lord Tweedsmuir és felesége látogatása óta. Elég csodálatos, hogy Amerika első emberének lakóhelyét így építették, de most már ezen májusig nem lehet változtatni. Akármennyire összehuzódik is a Roosevelt család, az elnöknek maximálisan tíz ember számára tud éjszakai szállást biztosítani és ilyen módon könnyen megtörténhet, hogy Amerika elnöke nem tudja házában fednie alatt vendégül látni az angol királyt és királynét, akiket maga hívott meg. Ebben az esetben a volt amerikai diplomatát, Robert Wood-Bliss-t kéri majd fel arra, hogy csodálatos és pompás kastélyában tölthessenek négy éjszakát György és Erzsébet, a kíséretükkel.

Ezekután valószínűnek kell tartanunk, hogy az amerikai parlament előbb-utóbb mégis csak egy „vendég-házat” építtet a Fehér Ház közelébe.

Ugy hisszük, senkit sem fog nagyon meglepni, ha megismételjük a régi felfedezést, hogy egy demokráciában élnek a legnagyobb sznobok. Ezekután érthető, hogy Amerika „igazi társaságának” lady-jei már most is szinte kizárólagos szenvedéllyel törnek pillanatnyi életcéljuk felé: „jelen lenni...”. Jelen lenni, amikor az Egyesült Államok elnöke Anglia királyával díszbebeled. Ezért az élményért semmi sem drága, de ez az élmény úgy látszik még Amerikában sem lesz eladó. Egyelőre minden összeköttetésüket, minden kerekét a társasági gépezetnek megmozgatták a hölgyek, hogy meghívóhoz jussanak, de az „outsiderek” számára a kitalások bizony igen gyöngécskék. Évek óta a Fehér Házban ugyszólván változatlanok mondható a nagy fogadásokra meghívandók listája és mindenki, aki Mrs. Roosevelt ismeri, tudja, hogy Amerika első asszonya, kedvessége ellenére is, igen ridegen szemléli a „társasági nők” törekvéseit és törtéteit.

De hiába ez a kemény valóság, a diszkrét utáni „run” mégis megkezdődött és csak ha már a meghívók szétmentek a fogadásra, fogják a makacs dámák megérteni, hogy életüknek egy ilyen elképzelt ünnepi órájáról — lemaradtak.

EGYESÜLETI ÉLET

— Wizo kulturdelután. A kolozsvári Wizo előadásorozatában ma, 14-én délután pontban 4 órakor dr. Márton Lajos tart előadást. Az előadás a Str. Memorandum 13 alatt lesz megtartva. A hölgyek minél nagyobb számban való megjelenését kéri a vezetőség.

AZ ÚJ KELET

palesztinai utazási és információs osztlálya megkezdte működését

A Palesztináról elterjedt ellentmondó hírek, a vizsaterők és rosszhiszemlék híresztelése szükségessé teszik, hogy az erdélyi zsidóságnak Palesztinával való kapcsolatai kíméljüljenek és állandó jellegűek maradjanak. Az Új Kelet jó szolgálatot kíván tenni olvasóinak, amikor egyébként is állandósított és kifogástalan palesztinai hírszolgálat mellett az olvasó személyes érdekeit is szolgáló információs szolgálatot létesít. E célból az Új Kelet kiadóhivatala megállapodott a „HAMADRICH” információs irodával (Tel-Aviv), mely dr. Kochavi (dr. S. Stern, a Zsidó Párt volt főtitkára) vezetésével mintaszervi információs és tájékoztatói tevékenységet végez.

A „Hamadrich” irodába az Új Kelet részéről palesztinai szerkesztőnk, Barzilay István delegáltuk, aki közel másfél évtizedes erdélyi zsidó újságírói tevékenysége idején megismerte az erdélyi zsidóság életét, szándékait és a dolgok iránti beállítottságát és anyanyelvükön válaszol az érdeklődő erdélyiek leveleire.

Az Új Kelet palesztinai információs és utazási osztlálya a Hamadrich irodával való megállapodása révén az érdeklődő rendelkezésére bocsátja elsősorú összeköttetését az élet minden ágában. Kereskedelmi kamarák, statisztikai hivatalok, hitelintézetek és bankok, biztosítótársaságok, utazási és szállítási irodák, felsőbbfokú iskolák és mindeneml tanintézetek, szanatóriumok, ipari és kereskedelmi szervezetek stb. útján elnyerhető összes felvilágosításokat, pénzbefektetésekre és vásárlásokra vonatkozó felvilágosításokat bocsát az érdeklődő rendelkezésére.

Vállaljuk továbbá Tel-Avivban, Hajfán és Jeruzsálemben ingatlanok kezelését, valamint az ország minden pontján útlevények adminisztrálását.

Az információra vonatkozó kéréseket kiadóhivatalunk továbbítja a Hamadrich irodához. Egy egyszerű információs ívet 100 (száz) lej, amelyet kérjük a kiadóhivatalnak a levéllel egyidőben beküldeni.

London, február 13. A londoni konferencia tanácskozásai — mint ismeretes — szigorúan bizalmasak. Hivatalos közleményt nem adnak ki és a tanácskozásokon résztvevőket a legteljesebb diszkréció megőrzésére kérték fel. Így történt azután, hogy a világ néhány napon át nem kaphatott közelebbi felvilágosításokat a konferencia menetéről. Mint azt már megírtuk — a konferencia első érdemleges ülését szerdán este tartották meg, amikor is a zsidó küldöttség fejtette ki kívánságait.

Az angol kormány részéről megjelent az ülésen lord Halifax külügyminiszter, Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter, R. A. Butler külügyi alminiszter és több minisztériumi főtitkár. Zsidó részről a következő reprezentatív delegáció vett részt a tárgyaláson:

Prof. dr. Weizmann Chajim, M. Ussiskin, David ben Gurion, prof. Selig Brodetsky, Mose Shertok, Rav Fischmann, dr. Nahum Goldmann, Jakobs asszony, dr. Stephen Wise, Leonard Stein, Viscount Bearsted, Marquis of Reading, dr. I. H. Herz Nagy-Britannia főrabbi, rav Uziel, rabbi Mose Blau, dr. Isaac Herzog Palesztina főrabbi, Jicchak Ben Cvi, dr. Weill Halle és Schalom Asch.

Weizmann professzor kifejti a zsidó álláspontot

A Jewish Agency képviselőiben Weizmann Chaim professzor fejtette ki a zsidó álláspontot. A Balfour-deklaráció teljesítését, a palesztinai mandátum végrehajtását kérte és a következő követeléseket állította fel: Fektessék le ismét, hogy a zsidó bevándorlás egyetlen kritériuma Palesztina gazdasági felvevő képessége, nyújtsanak jelentős kedvezményeket zárt zsidó mezőgazdasági települések teremtésére és alakuljon.

Weizmann szembezárt Macdonald gyarmatügyi miniszter által egyik alsóházi beszédében nyilvánított azon nézettel, hogy az angol kormány, amely 1917-ben a Balfour-deklarációt kiadta, nem láthatta előre, hogy a közép- és kelet-európai zsidókat oly borzalmasan fogják üldözni, mint ahogy az ma történik és hogy emiatt a zsidóknak Palesztinába való tömeges bevándorlása fog szükségessé válni. Eppen ellenkezőleg — mondotta Weizmann — a Balfour-deklaráció megalkotói át voltak hatva a eionista törekvések iránti szimpátiától és nyilvánvalóan az volt a szándékuk, hogy

Palesztinában menedékhont teremtsenek a hontalan zsidók nagy tömegei számára.

A továbbiakban elmondotta Weizmann, hogy szeretné pontosan tudni melyek a kormány szándékai Palesztina jövőjét illetően. Tárgyalagos, nyugodt, de határozott bírálatban részesítette Weizmann azt a tényt, hogy az arab államokat meghívta a londoni konferenciára. Az arab-zsidó viszonyról kapcsolatosan kijelentette Weizmann, hogy a zsidók akár a múltban, most is készen állnak az arabokkal való messze-menő megegyezésre. Emlékeztetett arra is, hogy ő az elhunyt Fejzal emirrel zsidó-arab szerződés megkötéséről tárgyalt.

— Mi — mondotta Weizmann — nem akarunk uralkodni az arabok fölött, hanem velük együtt a „nem uralkodni és nem elnyomottak lenni” elv alapján együtt dolgozni.

A rend helyreállítását követelte Weizmann

Weizmann végül vázolta a jelenlegi palesztinai helyzetet és a törvénytisztelet és a rend helyreállítását követelte az országban. Az angol kormány ingadozó politikájára vétkes a jelenlegi zavargásokban. Az angol kormány ne becsülje alá a zsidó barátság értékét; a jisiv különösen gazdaságiilag jelentős erőket fölött rendelkezik.

Weizmann kimerítő expozéja után a két küldöttség megállapodott abban, hogy a legközelebbi ülést február 10-én, pénteken tartják meg. Ezt az ülést az angol kormány képviselőinek beszéde vezette be, akik kommentálták Weizmann expozéját. A kommentálás nem hivatalos nyilatkozat formájában történt, hanem ma vitához való hozzászólásként, amelynek célja az, hogy a felgöngyöltött kérdéseket bizonyos keretek közé illessze.

Macdonald az arab delegátusoknál

Közvetlenül az első angol-zsidó ülés be-

rekesztése után, Macdonald gyarmatügyi miniszter a Carlton szállóba ment, hogy a Nashshibi párt delegátusaival tárgyaljon. Ezt követően a gyarmatügyi miniszter a mufti képviselőit látogatta meg. Már a délelőtti folyamán tárgyalt Macdonald Irak, Saudi Arabia és Egyiptom képviselőinek jelenlétében a Nashshibi-kiküldöttekkel, a palesztinai delegáció összetételéről. Az arab delegátusok az egymás közötti tárgyalást este folytatták a recepción, amelyet a londoni arab központ adott, az arab delegátusok tiszteletére. A Nashshibi delegátusokat egyébként szerdán délután Neville Chamberlain miniszterelnök is rövid kihallgatáson fogadta.

Az első angol-arab értekezletet csütörtökön délután öt órakor folytatták, a Saint James palotában. Macdonald gyarmatügyi miniszter megjegyzéseket fűzött az ülés első részében az arab delegáció által kifejtett álláspontokhoz. Macdonald beszédében általánosságokra szorított csupán, egyetlen részletkérdést sem érintve. Kifejtette, hogyan értelmezte az angol kormány mindig is a Balfour-deklarációt s a palesztinai mandátumot. Hasonlóképpen megemlítette Weizmann beszédének néhány passzusát is.

Tel-Aviv, február 13. A telavivi főrabbi-nátus csütörtökön, február 9-én az összes zsinagógákban imát rendelt el a londoni konferencia sikeréért.

Nagyszabású istentiszteletet a londoni zsinagógában

London, február 13. Vasárnap, február 19-én, a londoni nagy zsinagógában különleges istentisztelet lesz, amelyen imákat mondanak a Palesztina-konferencia eredményes kimeneteléért. Az istentiszteletet dr. I. H. Herz, Nagy-Britannia főrabbi, dr. Isaac Herzog Palesztina főrabbi és dr. Stephen Wise amerikai főrabbi fogják vezetni.

Összeesküvést szőtt Calinescu belügyminiszter ellen a volt légionisták terrorista csoportja

Letartóztatták az összeesküvőket

Bucuresti, február 13. A fővárosi rendőrség már hosszabb idő óta nyomoz a volt légionisták egyik csoportja után, amelynek tagjai 20–26 éves fiatal emberek, különböző foglalkozásúak és vidéki városokból gyűltek össze Bucurestiben, hogy tevékenykedjenek a tiltott légionista mozgalomban.

Február 8-án, szerdán este ezeken a fiatal emberek rajtaütöttek a főváros egyik házában, ahol titkos gyűlést tartottak és valamennyiüket letartóztatták. Az összeesküvők ellenállást fejtettek ki a karhatalom tagjaival szemben, fegyvereikből több lövést adtak le a rendőrökre. Az egyik rendőr tüdő-lövést és fejlövést kapott.

A rendőrség heves küzdelem után ártalmatlanná tette a terrorcsoportot, majd házkutatást tartott, amelynek során számos önműködő és ismétlő revolvert, kézigranátókat, ezer darab különböző kaliberű fegyverrebe való töltényt, öt kilogramm nitroglicerinbe áztatott robbanóanyagot és két kilogramm, a petárdák felrobbantásához használt kénvegyületet találtak.

A rendőrség a vizsgálat és a nyomozás során megállapította azt is, hogy a terrorista csoport még az elmúlt év decemberében összeesküvést szőtt Armand Calinescu miniszterelnökkel szemben. A merénylet végrehajtási módozatának megállapításáról több titkos ülésen tanácskoztak. A merényletet az eredeti terv szerint január 6-án, vizkereszt ünnepén akarták elkövetni Armand Calinescu ellen, de a gaztett végrehajtását megakadályozta a gondos felügyelet és a lelkiismeretes elővigyázat.

A terrorista csoport tagjai január 6-ika után is többször tanácskoztak. Megfigyelő-

ket állítottak fel, kémeket, akik a merénylet színhelyének helyi viszonyaival akartak megismerkedni és főleg azt szerették volna megtudni, hogy Armand Calinescu miniszterelnökkel szemben hivatalos gépkocsija hol szokott megállni, hol szokott huzamosabb ideig tartózkodni a kormány helyettes miniszterelnöke, milyen helyeken szokott leggyakrabban megjelenni? Ennek alapján akarták kijelölni azt a helyet és időpontot, amikor Armand Calinescu életére törtek volna.

A letartóztatott terrorista kihallgatásuk során részletes vallomást tettek és mind-egyikük ismertette azt a szerepet, amelynek betöltése a gaztett végrehajtásával kapcsolatosan reá várt volna. A rendőrség és az állambiztonsági hivatal széles körben folytatta a nyomozást annak megállapítása érdekében, hogy a terrorista csoportoknak kik voltak a bűntársai és ezeknek milyen szerepük volt a tervezett merénylet előkészítésében. A rendőrség ezenkívül a letartóztatásban levő terrorista pontos személyazonosságának megállapítására törekszik, ugyanis alapos a feltevés, hogy a volt légionisták hamis személyi adatokat mondtak be és hamisított igazolványokkal kísérik meg tévútra vezetni a nyomozó hatóságokat.

A Rador távirati iroda legújabb jelentése szerint a letartóztatásban levők egyrésze hétfőn töredelmes, beismerő vallomást tett és részletesen ismertette annak a megdöbbentő merényletnek a tervét, amelynek Armand Calinescu miniszterelnökkel szemben sajnálatos áldozatul esett volna, ha a gaztett elkövetésében a fővárosi rendőrség és állambiztonsági hivatal vezetőinek és közgeinek ébersége és gondos elővigyázatossága meg nem akadályozza a terrorista csoportot.

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Emigránsok, menekültek

MACDONALD NYILATKOZATA AZ ALSÓHÁZBAN. Az angol alsóház legutóbbi ülésén Wedgwood ezredes megkérdezte a gyarmatiügyi minisztert, hogy tekintettel a Németországból kiűzött és senki országában selymlődő hateraz lengyel zsidó tragikus helyzetére és nyomorúságára, nem áll-e szándékában a kormánynak ezen emberek életét olyképpen megmenteni, hogy megengedi nekik a Palesztinába való bevándorlást?

Macdonald: Ugy tudom, hogy a német és a lengyel kormány között megegyezés jött létre ebben az ügyben. A kérdés ezért pillanatnyilag nem aktuális.

Banfield képviselő: Megmondhatná-e a gyarmatiügyi miniszter, hány arab és zsidó él Palesztinában 1918-ban és mennyi a számuk most?

Macdonald: 1919-ben közel 635 ezer arab és 58 ezer zsidó volt Palesztinában, 1938-ban egymillió negyezer volt az arabok száma és 411 ezer a zsidóké.

Hall Caine: Mikorára várható az angol guyanai és tanganyikai zsidó telepítés ügyében beindított vizsgálatok első eredménye?

Macdonald: Ami angol Guyanát illeti, a vizsgálóbizottság a közel napokban kezdi meg munkálatait. Hogy meddig fog tartani a vizsgálat, azt e pillanatban nem tudom megmondani, mindenesetre néhány hetet fog igénybe venni. Ami Tanganyikát illeti, a gyarmat kormányzója előzetes jelentést terjesztett elő és az abban foglalt információkat továbbítottuk a menekültügyi bizottságnak.

A LENGYEL ZSIDÓ KOLONIZÁCIÓS TÁRSASÁG TÁRGYALÁSAI A JEWISH AGENCYVEL

A Jewish Agency a következő hivatalos kommunikéját adta ki:

„A lengyel zsidó kolonizációs társaság Londonban tartózkodó küldöttségének tagjait február 6-án fogadta a Jewish Agency ekzekutívájának egy albizottsága. Az ekzekutíváé közölte, hogy a delegáció tagjait személyi minőségükben fogadja. A delegáció tagjai arra kérték az ekzekutívát, hogy tegyen meg minden lehetőt a lengyel zsidók Palesztinába való bevándorlásának fokozására. A lengyel zsidók Palesztinában látják az egyetlen országot, amely döntő módon tudna hozzájárulni a lengyel zsidó emigrációs probléma megoldásához. Arra kérték továbbá az ekzekutívát, hogy a németországi lengyel menekülteket egyenlő módon kezeljék a többi németországi menekültekkel.

Az ekzekutív tagjai válaszukban közölték, hogy a Jewish Agency mindig szívesen helyezett a Lengyelországból való normális kivándorlás fontosságára és lehetőségeire és már az Evian-konferenciát nyomtatékosan figyelemmel kísérték, hogy ki kell bővíteni a konferencia hatáskörét oly értelemben, hogy a kelet-európai zsidóság számára is kivándorlási lehetőségeket teremtsen. Az ekzekutív tovább folytatja erőfeszítéseit ezen politika irányában és anélkül, hogy bármilyen megkülönböztetést tene a németországi menekültek között, küzdeni fog a bevándorlási lehetőségek fokozásáért. Az ekzekutív közölte továbbá a delegációval, hogy állandó kapcsolatot tart fenn a lengyelországi cionista szervezettel, amelyet a lengyelországi cionista mozgalom reprezentánsának tekint mindezen kérdésekben.

ROTSCHILD BARÓN BESZÁMOLÓJA A FRANCIA KÜLÖNYMINISZTERIUMBAN TARTOTT MENEKÜLTÜGYI ÉRTEKEZLETEN

A francia külügyminisztérium óratermében Bonnet külügyminiszter elnökletével értekezlet tartott február 8-án. Rotschild barón beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyeket a német menekült gyermekek ügyében indítottak meg a bécsi és berlini központi szervezetekkel. Arról folynak most tárgyalások, hogy azokat a németországi gyermekeket, akiknek rokonai vannak Franciaországban, el lehet-e helyezni ezeknél a családoknál. Ezen kívül átutazási vízumok engedélyezéséről is tárgyaltak. A bizottság legközelebbi ülésén a menekültek szakmai elhelyezkedéséről fog tárgyalni.

HUSZONEGY GYERMEKET A NÉMET HATÁRRA TOLONCOLTAK A HOLLAND HATÓSÁGOK

Huszonegy németországi zsidó menekült gyermeket, akik hányos okmányokkal lépték át a holland határt, a holland hatóságok a német határra küldték vissza.

ÖTSZAZ DANZIGI ZSIDÓ EGYHETES HALALÉKOT KAPOTT

Február 6-án kellett volna elindulnia Danzigból az első öt-

száz zsidónak ismeretlen cél felé, sikerült azonban egyhetes haladékot kieszközölniök a danzigi hatóságoktól, miután az olasz hajótársaságokkal nem tudtak meg végleges megállapodást kötni a transzport ügyében.

A BARCELONAI MENEKÜLTEK.

Párizsból jelentik, hogy a Barcelonából Franciaországba özlött menekültek között számos zsidó is van, akik Perpignan-ban koncentrációdtak a többi menekültekkel. Párizsból zsidó delegáció utazott Perpignanba, hogy első segegyben részesítse az ottlévő zsidó menekülteket. A delegációban részt vesz a madridi zsidó hitközség egyik előjárója is.

Németország

EGY NACIBARÁT SZÉGYENKEZIK A POGROMOKERT. A „Nouvelles d'Autriche” című folyóirat legutóbbi számában szenzációs levelet közöl Ude gráci egyetemi tanár tollából, amelyet Seys Inquart-hoz intézett a jeles moráleteológus közvetlenül a novemberi pogromok után. Ude professzor többek között a következőket írja:

„Az ezen történetek által megsértett igazságérzet, az ezáltal mélyen érintett büszkeség az, ami német létemre kezembe szorítja a tollat, hogy megdöbbenésemnek

Csehszlovákia

Mégis lesz zsidótörvény Csehszlovákiában?

Menczell Béla, Morvai Vilhelm, dr. Mint ismeretes, a prágai kormány által foganatosított rendeletek az emigránsok kiutasítására és az állampolgárságra, nem számítanak zsidótörvényeknek, jóllehet főleg zsidók ellen irányulnak. Bizonyos körökben azonban tudni vélik, hogy készül egy valódi „zsidótörvény”, amely a zsidók arányszámát fogja megállapítani az összes foglalkozási ágakban.

Az állampolgárságok megsemmisítése az emigrációs csoportok alakulásához fog vezetni. A revízió azokra az egyénekre is vonatkozik, akik már a háború előtt a mai Csehszlovákia területén éltek, de 1918 november elseje után szereztek meg a cseh állampolgárságot. Az állami statisztikából kitűnik, hogy 1919-től 1937-ig 4860 zsidó vallású egyént vettek fel Csehszlovákiában és Morvaországban az államszövetségbe. Ha ehhez hozzászámítjuk a szlovákiai és kárpátaljai zsidókat, akiket 1918. után honosítottak, úgy tizezre tehető az állampolgársági revízió alá eső zsidók száma.

A CSEHSZLOVÁKI ZSIDÓK HELYZETE AZ ANGL ALSÓHÁZ ELŐTT.

A Csehszlovákiának nyújtott pénzügyi segélyről szóló törvény második olvasása alkalmával Wedgwood ezredes rámutatott arra, hogy a prágai kormány zsidó-ellenes törvényeket vezet be. — Mindenütt, ahová elér a kampókereszt árnyéka, — mondotta a képviselő, — zsidó-üldözés folyik. A Németország befolyása alatt álló szomszéd országokat kényszerítette a német zsidó-politika utánzására. Egyes szomszéd országokban pogromok és fosztogatások utján kényszerítik a zsidókat a kivándorlásra. Csehszlovákiában köztársasági elnökké választottak volna egy férfit, ha nem derül ki róla, hogy nagyanyja zsidó volt. (Chvalkovszki külügyminiszterről van szó.)

MERENYLETET KISERELTEK MEG A KÖNIGRAETZI ZSINAGÓGA ELLEN.

A péntek esti istentisztelet alatt a könnigraetzi zsinagóga egyik sarkába bombát helyeztek el, amelyet még mielőtt felrobbant volna, ártalmatlanná tettek és ezáltal nagy szerencsétlenséget hárítottak el. Rövid idővel ezután egy Taussig nevű kereskedő üzletében robbant fel egy bomba, amely nagy kárt okozott. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított be.

Irország

NACI-AGITÁTOROK IRORSZÁGBAN.

Dublin városában a zsidók bojkottálására szóló falragaszok jelentek meg. Az antiszemita agitációt a német propaganda-minisztérium egyik tisztviselőjének Dublinba való érkezésével hozták összefüggésbe. Ennek a tisztviselőnek a kezdeményezésére folyóiratot indítottak most be „a kereskedők és kőgazdák védelmére”, a lap azonban főleg antiszemita igazgatásra szolgál. A középosztályi elemektől egyénileg is felszólítják a zsidók bojkottálására.

ROBERT BRISCOE IRORSZÁGI ZSIDÓ KÉPVISELŐ ROOSEVELTNEL

Robert Briscoe irországi zsidó képviselő Jabotinszki

adjak kifejezést... Mélyen elitélem az egész birodalomban, egyetlen éjszaka alatt elkövetett támadásokat a zsidó templomok, a zsidó szertartási termek és zsidó üzletek ellen, amelyeket felgyújtottak, összeromboltak és meggyaláztak... Fájjalom, hogy nemzeti szocialista németek voltak azok, akik a linceselésnek ezt a vadnyugati módját alkalmazták, hogy „a német nép nevében” itélkezzenek a német birodalom összes zsidói fölött, csak azért, mert zsidók és megbosszulják magukat azért, mert az a bizonyos gyilkos (Grinspan) zsidó. Embertelen dolog és legmélyebb meggyőződés-em szerint semmiképpen sem felel meg a német eljárásnak, ha ezért a zsidó faj összes hozzátartozóit kivétel nélkül éjszaka kirántják az ágyaikból, elhurocolják őket... Borzalmas és embertelen dolog ez, amelyet egy kultúrembernek meg kell bélyegeznie.”

HAROM HÍRES ZSIDÓ MATEMATIKUS KONCENTRÁCIÓS TÁBORBAN.

Párizsba érkezett jelentés szerint az elmúlt hetek során három volt zsidó egyetemi tanárt koncentrációs táborba szállítottak be. Az áldozatok: Ernst Hellinger professzor, a frankfurti egyetem, Rosenthal professzor, a heidelbergi egyetem tanára és dr. Robert Remak, a berlini egyetem volt docense. Mindhárom jeles matematikusok.

Hollandia

UJ HACHSARA-TELEP HOLLANDIÁBAN. Hintzen asszony, egy nemzsidó holland földbirtokosnő, Rotterdam melletti birtokát a zsidó menekültügyi bizottság rendelkezésére bocsátotta és a bizottság új hachsara-telepet létesít a birtokon.

Egyidejű jelentés szerint a rotterdami menekültügyi táborban tartózkodó németországi menekültek száma 1100.

Amerika

AZ AMERIKÁBAN ÉLŐ MAGYAR ZSIDÓK AKCIÓJA A ZSIDÓTÖRVÉNY ALDÓZATÁÉRT.

Krémer Sándor magyarországi származású zsidó bankár (Newyork City, Beaver Street 44.) akciót indított meg, hogy azoknak a magyarországi zsidóknak gyermekeit, akik Magyarországon a zsidótörvény következtében elvesztik egzisztenciájukat, Amerikába hozza, ahol adoptálni fogják őket az ottlévő magyar zsidók. Az Egyesült Államok összes nagyobb városában helyi csoportok alakulnak, amelyek e terv megvalósításával foglalkoznak. Ezen az uton több ezer magyarországi zsidó gyermeket akarnak Amerikába vinni.

AZ AMERIKAI „HISTADRUT IVRIT” SZÁZEZER DOLLÁRT FORDIT AZ AMERIKAI HÉBER KULTURA FEJLESZTÉSÉRE.

Az amerikai Histadrut Ivrit a napokban tartotta meg 19. évi konferenciáját Clevelandban és elhatározta, hogy százezer dollárt gyűjt össze az amerikai héber kulturmunka fejlesztésére.

Palesztina

CHAMISA ASZAR BISVAT MEGÜNNPELÉSE PALESZTINÁBAN. Egész Palesztinában, az összes városokban és falvakon fák ültetésével ünnepelték meg a fák ünnepét. Judea hegyeiben erdő ültetését kezdték meg, az elmúlt három év zsidó hőseinek emlékére. A fálütetési ünnepélyeken résztvettek az ország zsidó intézményeinek vezetői is.

Chanitában a zsidó kolonisták ünnepélyén résztvettek a szomszédos arab falvak falchjai is. Ők is ültettek néhány fát és horatáncot jártak a chalucokkal.

A JERUZSALEMI VÁROSI TANÁCS UJ ZSIDÓ TAGJA.

A jeruzsálemi városi tanács, amely hosszú ideig létszám hiánya miatt munkaképtelen volt, újból munkaképesé vált, miután három új tanácsost, egy zsidót és két arabot nevezett ki a kormány. Az új zsidó tanácsos Dávid Abouafia ügyvéd, a jeruzsálemi zsidó hitközség tanácsának volt elnöke. Abouafia negyvenöt éves és Konstantinápolyban végezte tanulmányait. Tizennyolc éve él Jeruzsálemben. A két új arab tanácsos Subhi Effendi Dajani és Izzat Ef-

fendi Nammar volt kerületi bíró. Dajani a terroristák által meggyilkolt Hasszan Sittli Dajni helyét foglalja el, akinek unokaöccse és politikai ellenfele volt.

A VAAD LEUMI TILTAKOZÁSA A KOFER HAJISUV IRODAJÁT ÉRT TÁMADÁS ELLEN.

A Vaad Leumi éleshangú tiltakozó felhívást adott ki a Kofer Hajisuv jeruzsálemi és haifai irodái ellen elkövetett támadással kapcsolatban. A felhívás rámutat arra, hogy ezek a támadások a Kofer Hajisuv ellen szított izgatásoknak az eredményei. A Kofer Hajisuv központi tanácsa leszögezte, hogy folytatassa tevékenységét a jisuv megvédésére a gyilkos arab támadásokkal szemben és hogy a Kofer Hajisuv megfelelő intézkedéseket fog tenni azok ellen, akik zavargásokat szítanak a zsidó közelében. A Davar című munkáspárti napilap nyilatkozott a revizionistákat teszi felelőssé a Kofer Hajisuv irodái ellen elkövetett támadásokért.

FRANKEL REKTOR FIGYELMEZTETI A DIÁKOKAT.

A. H. Fränkel professzor, a héber egyetem rektora, összehívta az egyetem egész diákságát és beszédet intézett az egyetem hallgatóihoz, amelyben elítélte a revizionista érzelmű diákok „szégyenletes tüntetését” a londoni konferencia ellen. Fränkel rektor az európai egyetemeken dúló antiszemita kilengésekkel hasonlította össze ezt a tüntetést. Kijelentette, hogy a legszigorúbb intézkedéseket fogja megtenni a rend fenntartására az egyetemen. A héber egyetem — mondotta — nemzeti intézmény, amelynek válság idején támogatnia kell a zsidó vezetőket. A diákság nagy tapsal fogadta a rektor beszédét.

Olaszország

MÁRCIUS 12-IKE AZ OLASZORSZÁGI ZSIDÓK FEKETE NAPJA.

Olaszország minden részéből százával özönlének a zsidók Rómába egyrészt azért, hogy engedélyt kérjenek a központi hatóságoktól tartózkodási engedélyüknek meghosszabbítására, másrészt azért, hogy vízumot szerezzenek a külföldi konzulátusokon. Mint ismeretes, március 12-ike az utolsó nap, amikor mindazon zsidók, akik 1919 után szereztek állampolgárságot, el kell hogy hagyják Olaszország területét.

A kormány eddig egyetlen kérésre sem válaszolt és az érdekelt körökben ebből arra következtetnek, hogy a kérvényeket legalább is tanulmányozás tárgyává tették, ugyhogy nem kell feladni minden reményt kedvező elintézésük irányában.

Az olaszországi menekültügyi bizottság is hasonló kérvényt nyújtott be, de arra sem adott választ a kormány.

Ezzel szemben Rhodozból közlik azt a hírt, hogy egyes zsidóknak megengedték, hogy a szigetén maradjanak április végéig. A rhodozi zsidóknak egy része beutazási engedélyt kapott a belga kormánytól Belga-Kongóba. Főleg olyanokról van szó, akiknek hozzátartozóik vannak a gyarmaton.

Nagy elégtételt váltott ki a római szefárd zsidók körében az a hír, hogy dr Izidore Kahan, a római szefárd zsinagóga főbbja Washingtonba kapott meghívást. Dr Kahan főbbja Magyarországon született és Olaszországban honosították, most pedig kitasították az országból, miután a zsidóellenes intézkedések során őt is megfosztották állampolgárságától.

Az olaszországi zsidó vezető köröket renkívül nyugtalanítja az a körülmény, hogy egyre több zsidó tér át a katolikus hitre. Különösen nagy a kitérésű mozgalom Triesztben és más vidéki városokban, ahol kevés zsidó él. A legtöbb esetben a szülők azzal indokolják kitérésüket, hogy máskülönb nem tudják biztosítani gyermekeik jövőjét. Mint zsidók nem járathatják őket állami iskolákba, ugyhogy azokban a helységekben, ahol a hitközségnek nincs saját iskolája, teljesen oktatás nélkül maradnak. A katolikus hitre való áttérésük viszont lehetővé teszi, hogy gyermekeiket katolikus iskolákban járathassák.

A kitért zsidó előkelőségek között van Pio Tagliacozzo is, a római zsidó hitközség egykori elnöke.

HIREK

Időjárásjelentés. A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: csökkenő légnyomás, fokozatosan boruló ég nyugatról keletre, váltakozó felhőzet délen, enyhe északnyugati légáramlás, hősüllyedés, csapadék az ország északi felében.

Atnyújtotta őfelségének megbízólevelét Jugoszlávia első nagykövete. Bucurestiből jelentik: Ma délen a királyi palotában ünnepélyes keretek között, Gafencu külügyminiszter jelenlétében nyújtotta át megbízólevelét őfelségének Jugoszlávia első bucaresti nagykövete. Jován Ducscius hintóban, testőrszaksz kisérétében érkezett a palota elé.

Megtalálták egy angol katonai repülőgép roncsait. Londonból jelentik: Glossof mocsaras vidékén (Bleaklow Moor) megtalálták a január 30-án eltűnt angol katonai repülőgép roncsait. A pilóták holttestei a gép mellett feküdtek.

Tilos a cellofán tartalmú ruhák árusítása. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi törvény előírásaira való hivatkozással rendelkezést adtak ki, amely megtiltja cellofán tartalmú ruhák árusítását, tekintettel azok gyűlékony voltaira.

Magas személyiségek látogatása a predeali országőr-parancsnok-kiképző női tagozatának táboraiban. Bucurestiből jelentik: A predeali országőr-parancsnok-kiképző női tagozatának táboraiban tegnap a Straja Tării vezetésén kívül látogatást tettek: Adela Armand Calinescu, E. Gafencu, Bujoiu, Ghelmegeanu, Cornateanu, Lia Bratianu, Caragea, Ralea, Pitesteanu és Hurmuzescu. A kormányt Eugen Titeanu képviselte.

Reynaud francia pénzügyminiszter cikke a „Daily Telegraph”-ban a francia pénzügyi-gazdasági újjáépítésről. Londonból jelentik: Reynaud francia pénzügyminiszter a Daily Telegraph pénzügyi mellékletében tanulmányt közöl a francia pénzügyi-gazdasági újjáépítésről és a francia kormány e téren kifejtett tevékenységét így foglalja össze: „Az árak rendszerének, a hitelrekszámok és a munkarendszernek a módosítása.” Reynaud emlékeztet arra, hogy a francia frank jelenleg erős valuta és hogy a francia kincstár eléget tett összes normális fizetési kötelezettségeinek. A termelési tárgymutató hat pontos emelkedést mutat, — állapította meg Reynaud, aki tanulmánya végén köszönetet mond brit barátainak, amiért segítettek baráti megértésükkel.

Felszentelték Márton Aront, Erdély új római katolikus püspökét. Tegnap délelőtt fényes külsőségek között, a kormány képviselőinek és az erdélyi magyarság kiküldötteinek jelenlétében kente fel püspökké Márton Aron püspöki helytartót a pápa követe. A Szent Mihály-templomban ezután először szenteltek püspököt, amelynek jelentőségét nemcsak a pazar külsőségek emelték, hanem az a felemelő tény is, hogy negyvenhárom vidéki katolikus pap jött be vidékről a felszentelésre. A hivatalos kiküldöttek közül Erdély minden sarkából érkeztek vendégek a felemelő, megható ünnepségre. Megindító látvány volt a felszentelési ünnepségen Márton Aron öreg, székel, harisnyás szüleinek részvétele, akik Csikszenttamásról jöttek el, hogy lássák fiuknak püspökké avatását. Résztvett a felszentelésen a gyulafehérvári káptalan teljes kanonoki kara, Robu iasi katolikus püspök, dr. Macava, a balázsfalvi érsek vikáriusa, dr. Juga görög kat. prépost és a görög keleti egyház kiküldötteje. A kormányt dr. M. Jenciu, Szamos-tartományt dr. Tataru Coriolan helytartó, Maros-tartományt Pap Danila tábornok képviselte. A felszentelés megkapó szertartásának lezajlása után következtek az üdvözlések. Elsőnek dr. Jenciu a kultuszminiszter üdvözlését tolmácsolta, utána dr. Tatar Coriolan szamosi királyi helytartó, majd Pap Danila Maros-tartomány helytartója üdvözölte az új püspököt. Ezután dr. Bornemisa Sebestyén, kolozsvári polgármester mondott köszöntőt. Dr. Hossu Iuliu görög katolikus püspök üdvözlő szavai után dr. Stanca görögkeleti vikárius mondott beszédet. A kisebbségi egyházak nevében Vásárhelyi János református püspök mondott köszöntőt, az unitárius egyház nevében Varga Béla püspök, a lutheránus egyház nevében Alberti Richard lelkész, a neológ zsidó hitközség képviselőjében dr. Weinberger Mózes főrabbi üdvözölte Márton Aront. Számos más testület üdvözlése után Márton Aron mondott könyvekkig megható, költői szárnyalású válaszbeszédet. Az ünnepség végétével a felszentelési ünnepségen megjelent előkelőségek és meghívottak a Marianumban társasbédre gyűltek össze, amelynek folyamán Márton Aron román nyelven mondott pohárköszöntőt II. Károly király őfelségére. Külön beszédben róta le kegyeletét Márton Aron az elhunyt XI. Pius pápa iránt is.

Halálra gázolta egy autobusz Steiner Izsó nyugalmazott CFR főmérnököt

A sofőr elbóbiskolt, az autobusz feirohant a járdára és halálra gázolta a gyanutlanul sétáló főmérnököt

Cluj, február 13. Vasárnap délután futótüzként terjedt el a városban az a megrendítő hír, hogy a közbecsülésben és köztiszteltetésben álló Steiner Izsó vasuti főmérnököt egy autobusz halálra gázolta. Délután 3/5 órakor az 598 rendszámú kolozsvári autobusz, amelyet Schmatting János sofőr vezetett, száguldva közeledett az állomástól a Marianum felé, ahol a járdá szélén haladt nyugodt léptekkel Steiner főmérnök, aki Regele Ferdinánd uti lakásáról a belváros felé haladt.

Az autobusz egyszerre irányt vesztve felsiklott a járdára és kerekei alá sodorta a szerencsétlen főmérnököt.

A hirtelen lestoppoló autobusz kerekei alól nagynehezen kiemelték Steiner Izsót, akit a közelben szolgálatot teljesítő rendőr autóra ültetett és a főmérnök kívánságára a Zsidó-kórházba szállított.

A Zsidó-kórházban dr. Roth Marcell sebészprofesszor vizsgálta meg Steiner Izsót, aki a súlyos sérülések következtében szinte eszméletlen volt. Pulzusa már alig vert. A vizsgálat megállapította, hogy Steiner Izsó végzetes sérüléseket szenvedett az autobusz kerekei alatt: hátrgerince és medencecsontja tört el, azonkívül súlyos belső sérüléseket is megállapítottak. Nyomban vératómléscsővel próbálkoztak, de minden orvosi erőfeszítés hiábavalónak bizonyult. Steiner Izsó háromnegyed hatkor kiszáradt.

A rendőrség vizsgálatot indított a szerencsétlenség körülményeinek tisztázására. A központi rendőrségen kihallgatták az autobusz sofőrt, Schmatting Jánost, aki először azt vallotta, hogy a főmérnök nem a gyalogjárón, hanem az uttesten haladt. A nagy forgalom miatt egy arra száguldó autót kellett kikerülnie és amidőn hirtelen elfordította a kormányt, csak akkor vette észre az uttesten áthaladó főmérnököt. Félteni már nem tudott. A sofőr azonban a szemtanúk vallomásainak hatása alatt visszavonta előbbi vallomását. Töredelmesen bevallotta, hogy a szombatról vasárnapra virradó éjszaka nem aludt és roppant fáradt lévén, elbóbiskolt a száguldó autobusz kormányánál. Minthogy azonban időközben rájött arra, hogy beismerő vallomása súlyos következményekkel járhat, ezt a vallomását megint csak visszavonta és azt állította,

hogy előző vallomása felel meg az igazságnak. Ezzel szemben a szemtanúk, köztük két rendőr a sofőr második vallomásának megfelelően adták elő a történeteket.

A Marianumban lezajlott püspökszentei ünnepségek miatt kirendelt Fabianu közrendőr, aki a járdá szélén állott közvetlenül a tragédia előtt, azt vallotta, hogy az autobus olyan eszvesztetten száguldott, hogy ha hirtelen hátra nem ugrik, menthetetlenül magával sodorta volna. A másik szemtanú, Rusu közrendőr, aki a Marianum közelében levő uccakereszteződésnél teljesített szolgálatot, tehát néhány lépésnyire állott a szerencsétlenség színhelyétől, megerősítette Fabianu vallomását, sőt azt is biztosan látni vélte, hogy Steiner főmérnök a gyalogjáró szélén haladt és nem az uttesten, amint Schmatting sofőr azt előadta.

A szerencsétlenül járt Steiner főmérnök feleségét, aki néhány nappal ezelőtt Bucurestibe utazott, a fővárosban érte férje tragédiájának híre. A szerencsétlenség hírére nyomban vonatraült és hétfőn reggel érkezett meg Kolozsvárra. A főmérnök két lánya a tragédia ideje alatt a Zsidó-kórházban tartózkodott, ahol idősebbik lányának férje operáción esett át.

A tragikus véget ért főmérnök ismert és megbecsülésben álló tagja volt Kolozsvár zsidó társadalmának. Néhány héttel ezelőtt vonult nyugalmába, 34 évi lelkiismeretes szolgálat után. A CFR-nél teljesített szolgálatot, ahol a fűtőházaknál volt osztályvezető főmérnöke és mint ilyen, a legidősebb szakember hírében állott. 1905-ben került, mint fiatal mérnök a MÁV-hoz, ahol már 1914-ben osztályvezető főmérnöké neveztek ki. Az impériumváltozás után a CFR megtartotta szolgálatában a lelkiismeretes, kitűnő szakembert, míg rövid idővel ezelőtt nyugalmába vonult. A megfizetett munkálat eltelte évek megérdemelt nyugalmát nem élvezhette sokáig Steiner főmérnök. Egy lelkiismeretlen sofőr vigyázatlansága egyetlen perc alatt tett pontot az életére.

Steiner főmérnök halála városzerte nagy megdöbbenést és mély részvételt váltott ki. A temetés iránt még nem történt intézkedés. Steiner főmérnök végrendeletében azt hagyta meg, hogy ha meghal, a reggeli órákban temessék el. Így lehet, hogy a temetésre csak szerdán reggel kerül sor.

A „Paradies kisasszony” hatalmas sajtósikere

A kolozsvári és az országos erdélyi sajtóban is szinte páratlanul álló elismerést aratott Salamon László és Körösi Ottó nagy, forró siker mellett bemutatott színműve: a „Paradies kisasszony”, amely ma, kedden este kerül újra színpadra, remélhetőleg változatlan, sőt fokozott érdeklődés mellett.

Alább néhány szemelvényt adunk a „Paradies kisasszony” bemutatójáról írott kritikákból:

Ellenzék: A „Paradies kisasszony” az első erdélyi szindarab, amely témájánál, általános emberi mondanivalójánál és hatásos vonalvezetésénél fogva nemcsak a minket, erdélyieket érdeklő színpadi művek csoportjába tartozik, hanem jövőjének (ha szerzői csak negyedrészt annyira szerencsések, mint tehetségesekek) felfelé ívelőnek és nagy lehetőségeket ígérőnek kell lennie. (M. L.)

Keleti Újság: „Mesmer hatásos színváltásával fejeződik be a mindvégig érdekes, irodalmi igényekkel és meglepően jó színpadi érzékkel megírt szindarab.”

„A közönség a felvonások végén felhangzó vastapssal, a szerzők többszöri lámpák elé hívásával pecsételte meg a darab sikerét, mely mindvégig lekötö, mely és — a darab legfőbb erénye — ember...” (N-s)

Brassói Lapok: „Tul szereteten és erdélyi elfogultságon, e sorok írója, mint lelkes néző szeretné megállapítani, hogy ez a darab finom, okos, mély, emberi. Talán sok jelzőt halmoztunk itt fel, de igaz meggyőződéssel írjuk, mert ez a színpadi mű eseménynek számít e riadt és tapogatózó napokban, amikor a nagy kérdések igazi feltárása már nem divat és a színpadon inkább szokásos az óvatos mellébeszélés, mint az emberi hang.” (R. P.)

Jósett: „A dráma nyelvezete különösen ékes bizonyossága annak, hogy igazi írók álltak ki a rivalda fényébe. A patinásveretű szavak valóságos szárnyaltak. (h. j.)

A Nagyváradon megjelenő lapok egyrészt örömeinek ad kifejezést a „Paradies kisasszony” nagy kolozsvári sikere felett, annál is inkább, mert Salamon László nagyváradi származású és reméli, hogy a nagysikerű dráma rövidesen a váradi színpadon is színpadra kerül.

A nagy közönség- és sajtósiker után itélve, valószínűnek látszik, hogy a „Paradies kisasszony” még hosszabb ideig marad a kolozsvári színház műsorán és hogy a közönség érdeklődése még csak fokozódni fog a nagysikerű dráma iránt.

Ma, kedden a ROYAL slágermozgóban 2 szenzációs premier 1 helyáért! Csak 3 napig!

I. Puskin fiatallaga
A szovjetfilmek legjobb remeke, amely a világhírű író centenáriuma készül.
Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.30. Előtte 2 premier hirdó.

II. Az utolsó állomás
Izgalmas cow-boy film, elejétől végig hajsza. Főszerepben: BOB BAKER.
Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.30. Előtte 2 premier hirdó.

Botbát dobtak egy csehországi kisváros áruháza elé. Prágából jelentik: Iradec Kralové városkában egy nagyáruház elé bombát dobtak. Az áruháza kirakatai betörték, senki sem sebesült meg.

Ha fáradt, dörzsölje be testét Diana sósborszesszel. Hatása gyors és biztos.

A kitűzött idő előtt befejezik Ausztrália légi fegyverkezési programját. Melbourneból jelentik: Lyons miniszterelnök jelentette, hogy Ausztrália légi fegyverkezési programját sokkal, a kitűzött idő előtt fogják befejezni. Az elsővonalbeli repülőgépek számát, amely jelenleg 132, 212-re emelik. A pilótaszemélyzetet évenként 900 fővel fogják növelni.

Fejlesztél támadt az apjára egy buzáni leány. Bucurestiből jelentik: Egy Nicolae Coman nevű buzáni lakos tegnap összeszidta Stella nevű leányát, amiért bizonyos berendezési tárgyakat az ő tudta nélkül eladott. A veszekedés hevében Stella Coman fejését ragadott és két csapást mért apjára. Ennek segélykiáltásaira berohantak a szomszédok, akik lefegyverezték a leányt. Coman állapota súlyos.

Halálozás. Vasárnap délután hosszas szenvedés után, 63 éves korában, elhunyt Farkas Mór, az Uj Kelet expedíciójának vezetője. Az elhunyt éveken át végezte lapunk kiadóhivatalában felelősségteljes, nehéz munkáját, mintaképe volt a lelkiismeretes odaadó tisztviselőnek, akit jó szívéért, szerény modoráért mindenki szeretett. Özvegye és három gyermeke gyászolja. Temetését hétfőn délután ment végbe az orthodox hitközség új temetőjében. Strohli Peretz rabbi méltatta az elhunyt érdemeit, majd dr. Kasztner Rezső tolmácsolta az Uj Kelet gyászát.

Megölte a kályhából kiömlő széndioxid. Bucurestiből jelentik: A Cahul uccában egy Gh. Marcanescu nevű 26 éves magántisztviselő nyitva fejtette kályhája ajtaját s az abból kiömlő széndioxid megölte.

A lepragyógyítás új módszerét találta fel egy orosz professzor. Moszkvából jelentik: A Tass értesülése szerint Kuznetsov professzor, a krassnodari kísérleti klinika lepra telepének igazgatója új módszerrel: „naphtalan” oltásokkal kezeli a leprásokat kedvező eredmények mellett. A naphtalan Azerbejdzsánban készítik, Naphtalan gyógyfürdőhely közelében. Ez a termék a nehézlójak kategóriájába tartozik, de nem tartalmaz lámpaolajat, benzint és parafint. A primár stádiumban lévő leprásokat sikerült meggyógyítani az új orvossággal. A kísérletek folynak.

Nagyváradon a Carmel ort. kóser étterem
ארטה כשר
(Bul. Regele Ferdinand 3, Heymann-udvar, telefon 1400) a né. közönség rendelkezésére áll. Fővárosi nivó. Országzerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. — Esküvők és bankettek rendezését vállaljuk.

A Kisebbségi Újságirószervezet tiszteletbeli tagjaivá választotta Titeanu sajtóminisztert, Gafencu külügyminisztert, gróf Bánffy Miklóst és Hans Otto Rothot. Arad-ról jelentik: A Romániai Népkisebbségi Újságiró Egyesület elnöki tanácsa vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel Aradon elnöki tanácsülést tartott. Sárkány Gábor elnök bejelentette, hogy a nagyváradi közgyűlés határozatai értelmében megtörtént a kisebbségi újságirók összességét magában foglaló egyesület alapszabálymódosítása. Az alapszabálymódosítás értelmében az újságiró egyesületnek jogában áll tiszteletbeli tagokat választani és az elnöki tanács tegnap gyűlésén áll is ezzel a jóvával. Egyhangú lelkesedéssel tiszteletbeli tagokká választották Titeanút Eugen sajtó- és propagandaminisztert és Gafencu Grigore külügyminisztert, a román sajtó kiváló reprezentánsait, akik magas méltóságukban mindig megértést és jóindulatot mutattak a kisebbségi sajtó munkáival szemben. Tiszteletbeli tagokká választotta továbbá az újságiró egyesület gróf Bánffy Miklóst és Hans Otto Rothot, akik a legnagyobb érdemeket szereztek abban, hogy létrejött a politikamentes megegyezés a kormány és az ország kisebbségi lakossága között. Leszögezte az elnöki tanács, hogy a kisebbségi sajtó a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel támogatja a kisebbségi népközösségek munkáját és mindent elkövet célkitűzéseik előmozdítása érdekében. A tiszteletbeli tagokat az újságiró egyesület hivatalos átíratlan értesíti a választásról. Sárkány Gábor elnök ezután az egyesület aktuális ügyeiről számolt be. Elhatározta még az elnöki tanács, hogy mozgalmat indít a kisebbségi újságirók országos kollektív szerződésének megvalósítására. Az elnöki tanács döntése alapján az egyesület vezetősége memorandumban fogja kérni az országos társadalombiztosító intézetet, hogy az újságirókat mentesítse a külön betegsegélyző illetékek fizetése alól, mivel az újságirók már tagjai az intézet keretébe tartozó újságiró nyugdíjpenziátumak. Végül József beszámolt Dragomir Silviu kisebbségi miniszterrel történt kihallgatásáról és a sajtóügyi minisztériumban folytatott tárgyalásairól. Az elnöki tanács néhány szakmai kérdés tárgyalása után fejeződött be.

Ké

Cluj, február 13. Vasárnap délután futótüzként terjedt el a városban az a megrendítő hír, hogy a közbecsülésben és köztiszteltetésben álló Steiner Izsó vasuti főmérnököt egy autobusz halálra gázolta. Délután 3/5 órakor az 598 rendszámú kolozsvári autobusz, amelyet Schmatting János sofőr vezetett, száguldva közeledett az állomástól a Marianum felé, ahol a járdá szélén haladt nyugodt léptekkel Steiner főmérnök, aki Regele Ferdinánd uti lakásáról a belváros felé haladt.

Az államakadémiaára, vében Ion helytartóság és hivatalai akadémia, egyetem ag értekezletre lesou földim előtt is elé Erdély me kapcsolódta Frontjának általános fe gazdaságon hívja a Co az erdélyi sági, társad és Márama

Cornafea arra, hogy mélyreható — Miala fel, a szom totális álla ségukat és centrumát, volt. A há gazdasági csak mo II. Károly Mi eddig a gazdaságo adat, hogy zud a föl rasztásgot nagyobb a mitsem te az lett, h a mezőga Európába

— Azé vezük m a Nemze belül tör got kell magunkr zást fogó séges a gazdaságo

— Elje A kikü a helytar zésére né miniszter ták a m otthonát. Klubban tot Miha națeanu előtt m nöke, az tette ki d éseit. M különleg őfelsége sára írri Dr Vi üdvözölt zött a k

— A sainkban bizonyítá súlyos k mak tud

Kérjen mindenütt ADY 101-es harisnyát 79 lejért!

Cornațeanu földművelésügyi miniszter Kolozsváron

A mócok kérdésében a miniszter elnöklete alatt értekezletet tartottak

Csuj, február 11. Vasárnap reggel Kolozsvárra érkezett N. D. Cornațeanu professzor, az átszervezett kormány fiatal és nagyműveltségű földművelésügyi minisztere, C. Secoreanu, a Mezőgazdasági Kamarák Szövetségének elnöke, prof. N. Săulescu földművelésügyi államtitkár, Ion Vasilin kabinet-igazgató és A. Carabela mérnök, a minisztérium sajtóosztályának főnöke kíséretében. Az állomáson Mihai Serban földművelésügyi alminiszter, dr. Victor Hodor, a szamosi helytartóság államtitkára, Manole Enescu ezredes, vármegyei prefektus, dr. Adam Popa helyettes polgármester, valamint a céhek li-küldöttjei és a földművelésügyi minisztérium kolozsvári hivatalainak vezetői fogadták.

Értekezlet a mezőgazdasági akadémián

Az állomástól a vendégek a mezőgazdasági akadémiára hajtottak, ahol a tanári kar nevében Ion Oțoiu professzor üdvözölte őket. A helytartóság mezőgazdasági szervezeteinek és hivatalainak vezetői délbén 12 órakor az akadémia, illetőleg új nevén a kolozsvári egyetem agronómiai fakultásának épületében értekezletre ültek össze, amelyen N. Săulescu földművelésügyi államtitkár mindenekelőtt is elégtétellel állapította meg, hogy Erdély mezőgazdasági szakértői lelkesen kapcsolódtak be a Nemzeti Újjáéledés Frontjának egységesítő erőfeszítésébe. Az általános feladatokon kívül, amelyek a mezőgazdaságon belül várnak, az államtitkár felhívja a Cornațeanu miniszter figyelmét két, az erdélyieknek szíven fekvő súlyos gazdasági, társadalmi és nemzeti kérdés: a mócok és Máramaros problémájának megoldására.

Meg kell szervezni a kisbirtokok millióit

Cornațeanu miniszter válaszában rámutat arra, hogy a mezőgazdaság a háború után mélyreható változáson ment át.

— Mialatt mi belső harcokban örlődünk fel, a szomszéd államok — közöttük néhány totális állam — megszervezték a mezőgazdaságukat és eltolták a mezőgazdasági kivitel centrumát, amely a háborúig Romániában volt. A háború után Románia komoly mezőgazdasági problémák elé került, amelyek csak most kerülnek megoldásra. Öfelsége II. Károly király magas irányítása mellett. Mi eddig politikai hadakra daraboltuk a falvakat, a szakadék szélére sodorva a mezőgazdaságot. A mi generációnkra vár a feladat, hogy megszervezzük a termelést, fokozzuk a föld rentabilitását és felemeljük a parasztságot. A történelemben ismert legnagyobb agrárreformot valósítottuk meg, de mitem tettünk a kisgazdáért. Az eredmény az lett, hogy az egész termelés szétzilálódott, a mezőgazdaság hozadéka pedig a legkisebb Európában.

— Azért jöttem Kolozsvárra, hogy szervezzük meg a kisbirtokok millióit. Ez csak a Nemzeti Újjáéledés Frontjának keretsein belül történhetik. Gyakorlati mezőgazdaságot kell megvalósítanunk. Le fogjuk rázni magunkról a bürokráciát. Sebészi beavatkozást fogok eszközölni, hogy gyakorlati, egészséges alapokra helyezzük a román mezőgazdaságot.

— Eljen a király!

Üdvözölte beszédek a banketten

A kiküldöttek ezután előterjesztést tettek a helytartósági és megyei főtitkárok kinevezésére nézve. Délbén egy órakor Cornațeanu miniszter és Serban alminiszter meglátogatták a mezőgazdasági akadémia hallgatóinak otthonát. Délbén félkét órakor az Automobil Klubban bankett volt, amelyen az első toasztot Mihai Serban mondotta, üdvözölve Cornațeanu minisztert, aki három hónappal ezelőtt mint a romániai gazdamérnökök elnöke, az agronómok kolozsvári gyűlésén fejtegette ki a román mezőgazdaság alapvető kérdéseit. Méltatta a miniszternek Erdély iránti különleges figyelmét, majd Károly király öfelsége egészségére és dicsőséges uralkodására üritette poharát.

Dr. Victor Hodor helytartósági államtitkár üdvözölte ezután a minisztert és többek között a következőket mondotta:

— A mi meleg szimpátia-megnyilatkozásainkban, kérjük, lássa annak maradványait, hogy tartományunk a pillanatnyos kötelességeinek súlyos parancsszavának tudatában maradéktalanul szolidaritásnak

jelenti ki magát a királyi kormánnyal. A felséges királyi hívó szó életre hívta tartományunk összes konstruktív energiáit, amelyek az alkotás lázában égve, akarnak ténylegesen közreműködni Románia újjáépítésének nagy művében. A román mezőgazdaság széles munkamezején az ön felsőbb szakértelme, tudósi tekintélye és energiája bőséges érvényesülési tere található.

Befejezésül Szamos tartomány támogatásáról biztosította a minisztert.

Dr. Adam Popa helyettes polgármester pohárköszöntőjében felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy Erdély összes völgyeit, utait és közlekedési csomópontjait mások uralják és emiatt a román mezőgazdaság állandóan háttérbe szorul. Reméli, hogy a

történelmi igazságosság megvalósításában Cornațeanu miniszter maradéktalan támogatását fogja élvezni Erdély.

Dobrescu professzor, a mezőgazdasági akadémia tanára, Safta professzor a gazdamérnökök, Parvulescu professzor az állatügyi felügyelő, Zeicu az erdészeti felügyelő, Ciomac a mezőgazdasági akadémia, dr. Hariton Moldovan a munkakamara üdvözlését tolcsoolta.

Cornațeanu miniszter válasza

Cornațeanu miniszter válaszában röviden vázolta tevékenységének irányelveit. A mezőgazdaságot — mondotta — birtoknak tekintem, amelyet kezelni kell. Még pedig a következő elvek alapján: 1. Zetési egység. 2. Személyzet szelektálása. 3. A mezőgazda-

ság hozadékának megjavítása, a mezőgazdaság, az erdészet és az állattenyésztés harmónizálása révén. 4. Az igazgatóságok összpontosítása. 5. A bürokratizmus leépítése, nem a tisztviselők elbocsátásával, akik hasznosak is lehetnek, hanem a formások kiirtásával, amelyek elrabolják az időt.

— Minden körülmények között meg fogjuk védeni az ötmillió földesgazda érdekeit, nem elméleti receptekkel, hanem gyakorlati intézkedéseinkkel.

Délután négy órakor a gazdamérnöki fakultáson értekezlet volt, amelyen a fentiekben kivül résztvett Iuliu Moldovan professzor, az Astra elnöke és Iuliu Heteigan professzor, a kolozsvári felsőbb tanárképző igazgatója. Az értekezlet a mócok helyzetét vitatta meg. Többek hozzászólása után Cornațeanu miniszter kijelentette, hogy azonnal intézkedni fog a legeltetés kérdéseinek megoldására, majd megkezdik a Mócvideken új közlekedési utak építését. Közölte, hogy a zsaltnai elárúsító szövetkezetnek egymillió lejes szubvenciót folyósítanak. Végül lelkes felhívást intézett a gazdamérnökökhöz, állatorvosokhoz, stb., hogy tejes odaadással vegyenek részt a tavasszal elkezdődő kampányban.

Az utolsó huszonnégy órában ismét akcióba léptek az arab terroristák

Jeruzsálem, február 13. (Rador). Az arab terroristák az utolsó 24 órában ismét akcióba léptek. Három zsidót megöltek, négyet súlyosan megsebesítettek. Újabb jelentés szerint a palesztinai terroristák folytatják tevékenységüket. Vasárnap öt halálos áldozata volt a terrornak. A terroristák angol csapatokat támadtak meg Hebronban, ezért

megtiltották, hogy a lakosság az este beállta után az utcára léphessen.

A gyarmatiügyi minisztérium közli, hogy J. S. Macpherson, Nigeria ügyeinek helyettes államtitkárát, a palesztinai ügyosztály első titkárává nevezték ki Pattershill helyébe, akit Ciprus sziget kormányzójává nevezték ki.

A kormány győzött a kárpátaljai választásokon

Huszt, február 13. (Rador). A kárpátaljai képviselőtestületi választások eredményeinek nagyrésze a hétfőre virradó éjjel beérkezett. Az eddig összegezett eredményekből kitűnik, hogy az ellenzék erősebb a görögkeleti lakosságú körzetekben s hogy a kormány többség felett rendelkezik a katolikus helyiségekben. Maga Huszt választási körzetében a kormány 6.208, az ellenzék csak 2.122 szavazatot kapott.

Ujabb jelentés szerint a jogosultak több, mint 95 százaléka szavazott le. A szavazók több, mint 90 százaléka a kormány mellé állt.

Huszt, február 13. A ruszin választások eredményei a következők: szavazásra jogosult volt 284 ezer 365, szavazott 263 ezer 202. A leadott szavazatok a következőképpen oszlanak meg: a kormánylistára 243 ezer 557 szavazatot esett, míg a kormány ellen 19.645 szavazatot adtak le.

Hétezer cégtulajdonost szólít fel a kolozsvári iparkamara állampolgársági helyzetüknek igazolására

Március folyamán megkezdődik az ellenőrzés. Egyhónapi időt kapnak a cégtulajdonosok az igazoló iratok betérjesztésére

Csuj, február 13. Korábban már közöltük, hogy a kereskedelmi és ipari cégek tulajdonosainak, az állampolgárságok felülvizsgálásáról szóló új törvény következtében előállt helyzet folytán, igazolnók kell román állampolgári minőségük. Az erre vonatkozó ellenőrzés a legtöbb iparkamara területén már kezdetét is vette, még pedig oly formában, hogy a cégjegyző hivatalok mellé delegált bírák egyenként felhívják a cégtulajdonosokat, hogy igazoló irataikat mutassák be.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara már hónapokkal ezelőtt megkezdte ennek az ellenőrzésnek az előkészítését. Az előmunkálatok nagyjában befejezést nyertek és így az ellenőrzési eljárás március folyamán kezdetét veszi.

A kolozsvári kamara vezetősége előreláthatólag még e hó végén azzal a felhívással fordul a kamara területén bejegyzett, mintegy hétezer céghez, hogy a cégtulajdonos, illetve társas cégnél a cégtulajdonosok születési bizonyítványait terjesztésük be a kamara céghivatalához.

Azokkal szemben, akiknek születési bizonyítványából megállapítás nyer, hogy nem estek az állampolgársági revízió alá, a kamara nem fog az állampolgársági bizonyítvány benyújtására vonatkozó igényt támasztani.

Ezeknek a születési bizonyítványoknak a birtokában a kamara megállapítja azoknak a névsorát, kik az állampolgárság fe-

lülvizsgálásáról szóló törvény hatálya alá estek. Ezekről a cégtulajdonosoktól a végleges állampolgársági bizonyítvány bemutatását fogja követelni a kamara. Akik ennek a felszólításnak a megállapított időn belül nem tesznek eleget, azokat idegen állampolgárságuknak minősítik. Mint idegen állampolgárokkal szemben pedig alkalmazni fogják azt a törvényes rendelkezést, mely szerint a külföldiek csak külön miniszteri engedély alapján foglalkozhatnak iparral és kereskedelemmel az ország területén.

teni őket, hogy állampolgárságukat igazolni nem hajlandók és emel fogva a cégjegyzékből törölnők.

Azok a cégtulajdonosok, akik az állampolgársági revízióról szóló törvény hatálya alá estek, a születési bizonyítvánnyal egyidejűleg azonnal bemutatják végleges állampolgársági bizonyítványukat is. Ezáltal a kamarát egy fölös munkától, magukat pedig az újbóli jelentkezéstől megkímélik.

A kamara gondoskodni fog arról, hogy az okmányok benyújtására vonatkozó felhívás idejekorán minden érdekelt félnek tudomására jusson.

Megemlíteni kívánjuk még, hogy a születési bizonyítványok és a kért egyéb okmányok postán is beküldhetők lesznek.

Élénk román-angol kereskedelmi tárgyalások

London, február 13. R. A. Hodson, az angol kereskedelmi minisztérium külkereskedelmi alminisztere, rövidesen Bucurestibe látogat el, hogy megtárgyalja a két ország között jelenleg fennálló kereskedelmi szerződések kibővítésének lehetőségét.

Bucuresti, február 13. H. A. Thompsonnal az élen, angol küldöttség érkezett Bucurestibe, amelyet az állomáson a földművelésügyi miniszter fogadott. A delegáció utjának célja, a román fa angliai exportjának megvalósítása.

A nemzetközi vaskartell romániai font-kulcsa

Bucuresti, február 13. Románia és Szovjetorszag között kereskedelmi kapcsolatok fokozása érdekében a moszkvai román követség mellett külön hivatal létesítettek, mint azt már megírta az Új Kelet. A román kormány és a szovjetkormány egyaránt reméli, hogy a két ország közötti kereskedelmi forgalom lényegesen fokozható lesz.

A moszkvai román követség kereskedelmi hivatal létesít

Bucuresti, február 13. A nemzetközi vaskartell az arany font Romániára és a többi délkelet-európai országra való átszámításának kvótáját megváltoztatta. Romániában az aranyfontot 1675 helyett 1750-nel fogják számítani.

Új angol-magyar szótár, Biró-Willer-Fest új kiadása, magyar-angol és angol magyar egyben, 655 lap, vászonkötés, 264 lej. Kelemen: Német-magyar, magyar-német egyben, papírk. 198, vászon 264 lej. Ujváry-Velldits teljes francia-magyar és magyar-francia szótár, papírk. 139, vászon 198 lej. Lepagenál, Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen teljes nyelv- és szótárjegyzéket.

SPORT

Kanada ismét megnyerte a jégkorong világbajnokságot

Zürich, február 13. A jégkorong világbajnokság befejeződött. A világbajnokságot — főlényes győzelmek után — ismét Kanada nyerte. Az Európa-bajnokság még nem dőlt el, mert a háromszoros meghosszabbítás után is döntetlenül végződött Svájc—Csehszlovákia mérkőzését március 5-én megismétlik.

Eredmények:
Kanada—Csehszlovákia 4:0 (0:0, 1:0, 2:0).

USA—Svájc 2:1 (1:0, 0:0, 1:1).
A világbajnokságot: Kanada—USA 4:0 (3:0, 1:0, 0:0).

Európa-bajnokságot: Svájc—Csehszlovákia 0:0. Háromszori meghosszabbítás után is döntetlen maradt. A nemzetközi szövetség döntése szerint az Európa-bajnokságot március 5-én Bazelben újra játszának.

Az 5. és 6. helyért: Németország—Lengyelország 4:0 (1:0, 3:0, 0:0).

A világbajnoki döntőt 15 ezer ember nézte végig.

A világbajnoki döntő végső állása:

1. Kanada	3	3	0	0	15:2	6
2. USA	3	2	0	1	3:5	4
3. Svájc	3	0	1	2	3:9	1
4. Csehszlovákia	3	0	1	2	0:5	1

Világbajnokság: 1. Kanada, 2. USA, 3. és 4. Svájc vagy Csehszlovákia, 5. Németország, 6. Lengyelország.

Európa-bajnokság: 1. és 2. Svájc vagy Csehszlovákia, 3. Németország, 4. Lengyelország.

Jó formában várják az NB csapatai a bajnoki futball-évad kezdetét

Ezzel is sok góllal győztek az első osztályos futbalcsapatok

Cluj, február 13. A Nemzeti Bajnokság nyitányára készülő csapatok vasárnap is sok góllal győztek és ezzel bebizonyították, hogy jó formában vannak. Eredmények:

Cluj, Victoria—Echo 11:2 (7:1). Bíró Gáll, 500 néző. Taranu 3, Szántai 2, Capusan, Ciuciban II, Martin és Ghenea megyesi próba-játékos (3), illetve Daróci és Bot a góllövők.

Universitatea—KAC 9:1 (6:1). Bíró Páll, 600 néző. Taranu 5, Iancovici 11-es, Joja, Benkő és Coman, illetve Harach. (Két további kolozsvári eredmény: Victoria ifj.—Echo ifj. 5:0 (2:0). KAC ifj.—KMSC ifj. 6:4 (3:1). A Haggibbor—Napoca mérkőzés utóbbi meg nem jelenése miatt elmaradt.

Besica, Ripensia—UDR 5:0 (0:0). Bíró Sepi, 1000 néző. Szület után biztosan győzött a Ripensia Ciolac 3, Schwartz és Dobay góljaival.

Timisoara, Kinizsi—Rapid 10:0 (4:0). 500 néző. Klimek 4, Bajusz 3, Thierjung, Malita és Szilárd. Politechnica—Patria 5:4 (2:0).

Arad, NAC—Gloria 2:1 (0:0). 1000 néző. A szünet utáni 12. percben Szeles 1:0, a 13. percben Mercea, a 42. percben Haláti 2:1. A nagyváradi csapat szép győzelme.

AMTE—Tricolor 1:0 (0:0). Batrin 5, Pernek 3, Muzsa és Bermoser a góllövők. ATE—Fortuna 8:2 (4:0). AAC—Hakoah 3:2 (2:2).

Ploesti, Venus—Tricolor 2:0 (2:0). Háromezer néző. A Venus csak nagy küzdelem után győz. Bodola a 7. percben és Humis a 24. percben lőtték a gólokat.

Bucuresti, Sportul Studentesc—STB 3:0 (1:0). Unirea Tricolor—Juventus 2:2 (2:2). Rapid—Makkabi 6:4 (3:3).

KÜLFÖLD

A budapesti Hungária két mérkőzést játszott Belgrádban. Szombaton: Hungária—Beogradskai 2:1 (1:1). Más jelentés szerint a mérkőzés 1:1 arányban döntetlen volt. Vasárnap: Jugoszlávia—Hungária 5:3 (1:2). A Hungária már 3:1-re vezetett, de a mély talajon és az előző napi mérkőzés fáradtságát érezve, kifulladás.

Sorsolás dönti el, mely erdélyi csapat vesz részt a jégkorong országos bajnoki döntőjén. Csikszereváról jelentik: Szombaton este az országos jégkorong bajnokság döntőjébe való jutásért minősítő mérkőzést játszott a Középliga első osztályának másodikikja a CSC és a második osztály első helyezettje a KKE. A mérkőzés 0:0 arányban döntetlenül végződött. Vasárnap kellett volna játszani a második mérkőzést, az erős olvadásban azonban a jég használhatatlanná vált. Ezek után a szövetség sorsolással dönti el, hogy melyik csapat kerül a Mures mellett a Középliga képviselőiben az országos bajnokság döntőjébe.

VÁRAKOZÁSA VEGÜL IS MEGTALÁLJA JUTALMÁT

FEBRUAR 15.-ÉN az országot milliók esője önti el,

279.608.000 LEIT

oszt szét az Állami Sorsjáték játékosai között.

LEGYEN KÉSZEN A NAGY PILLANATRA,

UJITSA MEG SORSJEGYEIT.

A IV. OSZTÁLY HUZÁSA AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK MILLIOMOSAINAK AZ OSZTÁLYA

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Havasi napsütés

— Hunyady Sándor Kolozsváron —

A magyar színműriök előkelő gárdájában Hunyady Sándor kétségkívül a legelső helyek egyikét foglalja el. A Feketeszáru cseresznye óta az egész színházi világ a legnagyobb érdeklődéssel várja egy-egy új Hunyady-darab bemutatóját, mert Hunyady Sándor minden alkotása

eredeti mondanivalót, választékos izlésű biztos színpadművészet, egyszerű szerepeket és kétségtelen közönségsikert jelent.

Az új Hunyady-darab Hunyady Sándor magasra ívelő pályáján újabb jelentős állomás. Páratlanul leegyszerűsödött technikával felépített, remek színpadi alkotás a Havasi napsütés, mely szerkezetében, igazi emberi mondanivalójában, pazar humorában, kitünő szerepében, a könnyű és mosoly mesteri változásaiban igazi mintája lehet a modern

színműnek. Nem csoda, hogy

a Havasi napsütés a Vigszínház legnagyobb sikere ebben az évadban

és estéről estére zsúfolt házak pecsételik meg a Havasi napsütés sikerét.

A kolozsvári előadás természetesen mindenben méltó módon igyekszik szolgálni a szerző szándékait. A jobbnál-jobb szerepeket a prózával együttes vezető színészei töltik be, mindegyikük nagyszerű feladathoz jutott a Havasi napsütésben.

Hunyady Sándor jelenléte a próbákban és premiéren

bizonyossága annak a meleg ragaszkodásnak, amely Hunyady Sándort színházunkhoz fűzi és egyben biztosítja arra, hogy a szerző elgondolásai maradékok nélkül fognak érvényesülni a kolozsvári előadásban is.

HETI MŰSOR:

Kedd fél 9: Paradics kisasszony. (Harmad-szor.)

Szerda fél 9: Havasi napsütés. (Hunyady Sándor legújabb, óriási sikert arató színdarabja, a szerző jelenlétében. Főszereplők: Benness Ilona, Erényi Böske, Fényes Alice, Faludi Márta, Paál Magda, Radó Éva, Kovács György, Lantos Béla, Mészáros Béla, Nagy István, Szabados Árpád, Tóth Elek, stb. Rendező: Szabados Árpád. Premierbérlet 25. szám.)

Csütörtök fél 9: Havasi napsütés. (Rendes bérlet 25. Irodalmi bérlet 18.)

Péntek fél 9: Havasi napsütés. (Harmad-szor.)

Szombat d. u. 5: Művészpár. (Olcsó hely-árakkal.)

este 9: Havasi napsütés. (Negyedszer.)

Vasárnap d. u. 3: Kék róka. (Olcsó helyárak-kal.)

d. u. 6: Francia szobalány. este 9: Havasi napsütés. (Ötödször.)

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Szenzációs dupla műsor. I. Puskin fiatal-sága. Az orosz filmgyártás legújabb remeke. II. Az utolsó állomás. Izgalmas cow-boy film. Előadások rendes időben kezdőd-nek. Előtte 2 premier híradó.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

A négy kém. Izgalmas kémfilm, főszerepek-ben: Peter Lorre, Madeleine Carrol és Robert Young.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

A vágyak valcero. (Les trois valses). Zenéje: Oscar Strauss. Főszereplők: Yvonne Printemps, Pierre Fresnay.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Hófehérke és a hét törpe. Walt Disney tün-déren szép filmje még néhány napig fut. Ragadja meg az alkalmat, hogy ezt a maga nemében páratlan filmet meg-nézza.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

öt film egyszerre! I. 50 számú kabin. Conan Doyle filmremek. Carola Lombard és Fred Mc. Murray. II. Bulldog Drummond megmenekül. A detektívfilmek királya, Ray Milland-dal. III—IV—V. Audioskop, Journal, Micky Maus.

Jön: A nagy szenvedély és Garry Cooper.

RIO MOZGO MŰSORA:

(Voit Munkás mozgó)

3, 6 és 9 órakor! Két sláger! I. A zsendi fogoly. Az évad szenzációja. Fősz.: Roland Colman, Madeleine Caroll és Douglas Fairbanks jr. II. A vadon kiál-tása. Izgalmas dzsungel dráma. Fősz.: Noach Berry.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, február 14.

Bucuresti. 7.45: Reggeli műsor, torna, hí-rek, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Hírek, közlemények. 13.10: Mandolin-zenekar. 14.10: Hírek, időjelzés, időjárás. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Hírek. 18: Mű-szakki üzenetek. 18.17: Radulescu-zenekar. 18.45: Cotroceni énekhatos. 19.05: Lószéri anyag. 19.20: Kézzongorás hangverseny. — 19.40: Fuvósötös. 20: Felolvasás. 20.15: Verdi-lemezek. 21: Szimfonikus zene. 22: Hírek. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Bárzene.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, lemezek. 11: Hírek. 13.10: Postászenekar. 13.30: Hí-rek. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 18.30: Ének zongorakísérettel. 19.30: Tárogató, har-mónium és hárfaszámok. 20.40: Tánccleme-zek. 21.40: Cigányzene. 22.40: Hírek. 23: Szalonzene. 24: Operaházi zenekar.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból? Szófia. 20.30: Rádiózenekar. Strassbourg. 21.30: Rádiózenekar.

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 24 lej. Állástkeresők, üdülöhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apró-hirdetéseket csak előre fizetés mellett kös-tünk. Jelítség levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

Libera practicăval bíró fogorvos keres gyárj városba sürgősen perfect fogtechnikus, aki tökéletes egy a technikai, mint a szá-j-ban való munkálatokban és saját technikái berendezéssel bír. Ajánlatok kéretnek Fel-sner Jenő Déva, Franco Romana Biztosító címre.

Perfekt román gyakornokot keres Rimóczi szállítási vállalat, Piața Gării 9.

Atrétegződőknek gyors és előnyös tan-folyamat rendez Cosmetics „Boté” Ham-burg. Cluj, Reg. Ferdinand 34. II. Tel. 20-11. Jelentkezni február 20.

Két fiatalember lakást kaphat külön-bejárattal butorozott szobában. Elisabeta 4.

Kiadó 3 szobás komfortos villalaks má-jus elsejére. Str. Călugăreților 6/a.

Csinosan butorozott szoba különbejárattal kiadó. Str. Biserica Ortodoxă 3.

Belváros régi fűszerüzlet társat keres. Cim a kiadóban.

Zsidó lány, ki a háztartásban segítkezne, azonnal felvétetik. Réger Fülöp Cluj, P. M. Viteazul 7.

Könyvkötészeti munkákat izlésesen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészet.

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 9.

KÖZGAZDASÁG

Milyen romániai árucikkeket keres a külföld?

Bucuresti, február 13. Az *Exportot Szerző és Támogató Igazgatóság*hoz a következő államokból, az alább felsorolt romániai nyersanyagokra és árucikkekre érkeztek be érdeklődések:

Kanada: ezüstárak, porcellánárak, buktorok.

Csehszlovákia: buza és kukorica.

Egyiptom: faszén (mangál).

Németország: nyersanyaggyapju, mosott gyapju.

Görögország: szárnyasok, 500 vagon buza.

Olaszország: gabonaméliek, takarmányfélék, főzelékfélék, szilva, olajosmagvak, ásványolaj, cellulose.

Morokkó: emailrozott főzőedények, viztartályok és csövek, favazne egészségügyi berendezések, főzelékfélék, harisnyák, kamasnik és más konfekcionált szövetárak.

Palesztina: cement és cementárak, vaj. **Egyesült Államok (USA):** finomabb üvegárak.

Svédország: háziipari cikkek, porcellánok, postabélyegek.

Venezuela: borsó, bab, lencse, (zárakban), szárított gyümölcsök, konzervek, fehér és vörös bor.

Franciaország: az élő és löttynyuak, nyulbőrök behozatali tilalmát megszüntették, ezekből nagy a kereslet Franciaországban.

A fentiek kivül a görög államvasutak különböző vasuti anyagokra tart március 2-án versenytárgyalást.

A fentiekkel kapcsolatban közlelbi információk az *Export Szerző és Támogató Igazgatóságnál* (Directiunea Organizării si Incurajării Exportului, Bucuresti, Calea Victoriei 100.) kaphatók.

A Legfőbb Banktanács legújabb határozatai

Bucuresti, február 13. A *Legfőbb Banktanács* legutóbbi ülésén a következő fontosabb határozatokat hozta:

A *Prima Banca din Moritzfeld S. A.* és a *Societatea de Ajutor Mutual din Nitziendorf S. A.* pénzügyintézeteket utasították, hogy a banktörvény rendelkezéseit tartáság be.

A felszámolás alatt álló *Cassa de Păstrare S. A. Tomnatic* pénzügyintézet vezetésére Damas Iont delegálták és illetményét az inkasszók 2 százalékában állapították meg.

A felszámolás alatt álló *Institut de Credit si Economii S. A.* Grabati bank vezetőjéül Fost Petret neveztek ki.

A felszámolás alatt álló *Prima Cassa de Păstrare din Sanpetru-German* pénzügyintézethez a vezető kijelölését elhalasztották.

A „Voileana” *Cassa de Economii S. A.* din Viola (Fogaras megye) bankot felhívták, hogy a banktörvény rendelkezéseit tartsa be.

A felszámolás alatt álló ujpécsi *Prima Cassa de Păstrare Bank* vezetőjéül Stein

Ioant neveztek ki.

A felszámolás alatt álló németszentmiklósi *Cassa Păstrare S. A.* vezetőjéül Ardeleanu Constantint neveztek ki.

A felszámolás alatt álló *Asociatia de Economii si Avans S. A.* Überlandi bankhoz a vezető kijelölését elhalasztották.

A felszámolás alatt álló *Banca Economul S. A.* belényesi bank vezetőjéül Suta Vasile neveztek ki.

Az oravicei *Banca Comerciala si Industriala S. A.* engedélyt kapott alapszabályainak módosítására.

Számos más ügyben a Legfőbb Banktanács a következő ülésre halasztotta el a döntést.

Kineveztek a céhek bejegyzését véleményező bizottság tagjait. A Hivatalos Lap pénteki száma közli a munkaügyi miniszter rendeletét, amellyel a céhek bejegyzését véleményező bizottság tagjait kinevezték. A bizottság tagjai a következők: Elnök: M. Georgean államtitkár, tagok: Stavri C. Cunesco (helyettese I. Cutzonica), D. I. Bogdan (helyettese R. Iulian Trifu), Ion Flueraș, Lazar Măglaru a munkácséhek részéről, George Georgescu és Teodor Stroja a magán-tisztviselői céhek részéről, Gh. Sorescu és Gică Cristescu az iparos céhek részéről. A bizottság titkára Const. Mihălescu lett.

Május első napjaiban nyílik meg a *bucuresti mezőgazdasági kiállítás*. A *bucuresti mezőgazdasági kiállítás előkészítő bizottsága* ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a pavilonok építését március első napjaiban kezdik meg. A mezőgazdasági kiállítás május első napjaiban fog megnyílni.

Az Amerikába küldhető távirati levelek díjai. Megirtuk, hogy a postaigazgatóság külföldi viszonylatban is bevezette a távirati levelek rendszerét, az első napokban az európai kontinensre, a napokban pedig a tengerentútra. A távirati levelek díja (minimum 25 szó esetén) a rendes távirati díjak egyharmadrésze. Az amerikai államokba küldendő távirati levelek díjait a postaigazgatóság a következőképpen állapította meg: USA és Kanada Atlanti partjain levő államokba 25 szavanként 608 lej, az USA és Kanada belső államaiba küldendő távirati levelek díja 870 lej. A 40 szavas távirati levelek díja az Atlanti partokra 972 lej, a máso-

Grina Feiles Fejfajais BIZTOS ELLENSZERE

dik esetben 1392 lej. Argentínába és a vele szomszédos államokba a 25 szavas távirati levél díja 1188 lej, a 40 szavas távirati levél díja 1902 lej.

Zürichi árfolyamok. (Február 13): Márka 177.10, holland forint 237.30, dollár 441.25, font 20.6775, francia frank 11.685, olasz líra 23.22, csehszlovákia 15.14, pengő 87.25, dinár 10.—, lej 3.37, zloty 83.50, belgas 74.50.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.45—143.52
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	76.04—77.21
svájci frank	32.02—32.50
francia frank	3.56—3.77
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csehszlovákia (hivatalos)	4.67—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai hullámzóak. **Bucurestiben** tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1720
angol font, 30%-os szabadkvóta	1640—1650
angol font, 20%-os kvóta	1290—1300
angol font, 40%-os kvóta	1015—1020
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	188
dollár, 30%-os szabadkvóta	352
svájci frank, 30%-os kvóta	78—80
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.20—9.40
belgas (kliring)	56
belgas, 15%-os	60
svédkorona, 30%-os kvóta	84

Magyar Fényképezés 1939. pompás nagy albuma 330 lei. Höllrigl: Régi magyar ruhák új Ofic. kisalbum 92 lei. Palotay: Magyar népviseletek albuma 165 lei. Sefcsik: A fényképezés eljárásai és alkalmazásai (szakkönyv, 104 recept, 163 ábra, 20 táblával) 165 lei. Lepagenál, Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen új jegyzéket.

apróhirdetés 24 helyek és firdők eltűnt tárgyak 1 lej. Apróhirdetés mellett keresésekre csak szólnunk és csak rábbitunk.

görgöves kereséskor fogtechnikust, mint a szájszájtechnikai kéretnék Felszámolási Biztosító

ot keres Rimóczi 9.

és előnyös tanácsot. „Boté” Ham- 24. II. Tel. 20-11.

kaphat külön- n. Elisabeta 4.

es villalaks má- 6/a.

é különbejárattal 3.

let társat keres.

kat zlélesen 11 a

RIA

et.

LAZAR.

irtil 9.

Fadele átszaladt az égetőbe reb Leizer Meizsarovicsért. Reb Leizer rosszkedvűnek

látszott.

— Már tudhatnád, Szrulle Jantev, hogy kedden és szerdán főzők és nem árulok.

— De sürgős esetben, reb Leizer?

— Sürgős esetben sem. Kedden és szerdán hagyjanak engem békén.

— De a régi vevői csak jöhetnek, reb Leizer.

— A régi vevőim bujjanak el. Oda bujjanak, ahova elrejtették a pénzüket.

Szrulle Jantev elvörösödött. Zavarodottan nézte Jitelet, aki állt a raktár nagy hordó között és szivta, szippantgatta az éles, ismeretlen szagokat. Indulatosan kérdezte.

— Ad reb Leizer árut, vagy nem ad? A pénzzemmel Rothbarthoz is mehetek.

Reb Leizer egyszerre nagyon nyájas lett.

— Miért ne adnék, fiam édes? Miért ne adnék? Elhozta a pénzt? Hiszen akkor rendben is van. Ha reb Leizer lejön hozzád az égetőből és kiszolgál szerdán, mit jelent az? Hogy reb Leizer szeret téged. És akit reb Leizer szeret, azt kiszolgálja. És hogy kiszolgálja! A legjobban a legelőnyösebben.

Szrulle Jantev türelmetlenül közbeavatkozott.

— Sietek, reb Leizer.

— Sietés, Szrulle Jantev? Miért nem mondtad mingyárt? Ezt már reb Sulem is megmondhatta volna tegnap, hogy te nagyon sietés, hehehe! Fadele, a nagy hordóba szesz, kilencvenkét fokos. A kicsibe szilvapálinkát. A korsót add ide, megtöltöm magam. Bort, Szrulle Jantev? Remélem, nem reb Simen Meizsarshez viszed a pénzt, amit ősszel összeszedtél a parasztoktól.

— Ne beszéljünk annyit, reb Leizer, még be kell mennem Ötvárba. Hivassa fel a pincemestert, és töltesse meg addig a borshordót.

Reb Leizer, aki sokat adott a tekintélyére, máskor talán nem tűrte volna, hogy egy síhedes kocsmárosfiú így beszéljen vele.

NE FEJL SZOLGÁM JAKOB

Most tudjaiten, miért, talán mert már tudta, hogy Szrulle Jantev elhozta a pénzt és ő élvezhette győzelmét teljességét Sulem felett, elnézőbb volt. Évöve mondta Szrulle Jantevnek.

— A, Ötvárba megy? Mit csinálz egy közönséges szerdai napon Ötvárban? Beszélni akarsz a szenátor urakkal? Okos, Szrulle Jantev, okos. Ha tudsz ott kocsmát nyitni, két évig hitelbe adom neked a pálinkát. Három évig, Szrulle Jantev, három évig. Mit szólnsz, milyen nagylelkű hozzád reb Leizer Lazarovics.

Amikor reb Leizer leírta a tételeket a táblára és kezdte összeadni, Szrulle Jantev odaszól Jitelenek.

— Nézd meg, mit csinál Kese.

Jitele kiment és vissza is jött hamarosan.

— Semmit se csinál, moslékot iszik egy nagy vederből.

Reb Leizer éppen visszaadott Szrulle Jantevnek.

— Adtál száznolcvan pengőt, marad száznegyvenhárom, visszajár hét.

Az uton Ötvár felé azt kérdezte Jitele.

— A fülbevalót is megtartotta?

— Azt nem tartotta meg.

— A karperecet?

— Azt hiszem, azt tartotta meg.

— És még adott hét forintot?

— Igen.

— Akkor jó.

A vámnál Ötvár előtt meg kellett állniok. Nagybajszos hajdu ugrott elébük, a kezében egy gömbe kard. Ugy villogott a meztelen penge, ahogy a feje fölött lóbálgatta, hogy a kislány megszépvenne húzódott Szrulle Jantevhez. Szrulle Jantev csak mosolygott, ő már tudta, hogy az a kard itt már csak a tekintély jelvénye, nem bánt senkit. Nyugodtan felett a hajdu szigorú kérdéseire, pedig a hajdu ugyancsak komisz volt, kölyközte és mosajlézte állandóan. Amikor megtudta, hogy be szeretnének menni a városba, a hatóság ember köpött egy hegyeset és megvettően jegyezte meg.

— Jól felsodord a huncutkád, ha ide be akarsz jutni.

Szrulle Jantev önkéntelenül is a tincseihez nyúlt. Mintha a füle mögé akarná elrejtetni. De ezzel már elkésett.

— Okvetlenül be kell mennünk, hajdu ur, Firsich doktor urhoz.

— Az nem lesz ám igaz, Mojsle Jantev.

— De igaz, hajdu bácsi, igaz, — erősít-

gette Jitele.

— Ugy éljek, — esküdözött Szrulle.

— Zsidófogadkozás békakurtyolás. Van valami irás nálatok?

A két gyerek egymásra nézett. Irás? Miféle irás? Passzus. De hiszen ők itt laknak a megyében, alig négy órányira. Akkor is, Zsidónak Batizról is kell passzus.

— Na van utlevél, vagy nincs?

Szrulle Jantev keresgált a zsebében.

— Van, hajdu ur! — Az arca felderült, amint kihuzta a kezét a zsebből. — Itt van, hajdu ur.

És egy fénylő huszast adott át a nagybajszosnak. Amaz eltüntette a pénzdarabot, dohogott.

— Na mingyárt szólók Bagaméry urnak. Bagaméry ur a vámtól tetőtől-talpig végigmérte a két gyermeket.

— Mi van a szekéren?

— Szesz, bor, pálinka.

— Be akarjátok vinni Ötvárba?

— Nem, hazavisszük Lápfalvára.

— Akkor vigyétek haza. De egykettőre.

— Be akarunk menni Pfirsich doktor urhoz.

— Melyiktek beteg?

— Egyikünk se.

— Na ezt jól kikotyogtad!

— Nem, bácsi, odahaza van a beteg.

— Ismerlek, Jákob fajzatja. — És már a hajdu felé fordulva mondta Bagaméry urnak: — Kereskedni akarnak odabenn. Eladni a pálinkát és visszajönni vízzel. Még a szemük se áll jól... Mit sugdolóztok ott, mit Bagaméry eszén akartok tulajni, mi?

Jitele ép azt sugta Szrulle Jantevnek, hogy próbáljon ennek is adni. De Szrulle Jantev intett, hogy ennek nem mer. Erre Jitele könyörgőre fogta.

— Nagyon beteg a gyerek odahaza. Ha nem visszik el az orvost, meghal.

— Egy zsidó poronttyal több, vagy kevesebb... — legyintett Bagaméry ur.

Jitele nem hagyta abba, de Bagaméry ur hajthatatlan maradt. Szrulle Jantev ingerülten sujtott egyet Kesére. A ló megfordult a szekérről.

— En talán bemehetnek egyedül, — vélte Jitele, — csak a hordók miatt nem engednek be bennünket.

Szrulle Jantev egyebet gondolt. Megkerülte a várost és a csengeri ut felől próbálnak bejutni.

(Folytatjuk.)

